

RAPPORT

# Verlegging N605 Volkel

---

Quickscan ecologie

Versie: 2.0

Status: Vrijgegeven

Datum: 24-09-2024

Kenmerk: A30—HS-RAP-24004998

# Autorisatieblad

## Verlegging N605 Volkel

Quickscan ecologie

### Versiehistorie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
1.0	Quickscan ecologie	28-06-2024	Vrijgegeven
2.0	Quickscan ecologie	24-09-2024	Reviewopmerkingen verwerkt

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>5</b>
1.1	Aanleiding	5
1.2	Locatie	6
1.3	Werkzaamheden	8
1.4	Wettelijk kader	10
1.5	Bevoegd gezag	11
1.6	Doel	11
<b>2</b>	<b>Methode</b>	<b>13</b>
2.1	Beschermde gebieden	13
2.2	Beschermde soorten	13
2.3	Beschermde houtopstanden	14
<b>3</b>	<b>Resultaten</b>	<b>15</b>
3.1	Beschermde gebieden	15
3.1.1	Natura 2000-gebieden	15
3.1.2	Natuurnetwerk Brabant (NNB)	16
3.1.3	Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen	16
3.2	Beschermde soorten	17
3.2.1	Vaatplanten	17
3.2.2	Vogels	18
3.2.3	Grondgebonden zoogdieren	23
3.2.4	Vleermuizen	26
3.2.5	Reptielen	27
3.2.6	Amfibieën	27
3.2.7	Vissen	30
3.2.8	Ongewervelden	30
3.3	Invasieve soorten	31
3.3.1	Resultaten bureaustudie	31
3.3.2	Resultaten veldbezoek	31
3.3.3	Effectbespreking en vervolgstappen	31
3.4	Beschermde houtopstanden	31
3.4.1	Specifieke zorgplicht	32
<b>4</b>	<b>Conclusie</b>	<b>33</b>
4.1	Beschermde gebieden	33
4.1.1	Natura 2000-gebieden	33
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	33
4.1.3	Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen	33
4.2	Beschermde soorten	33
4.2.1	Conclusies per soortgroep	33
4.2.2	Nader onderzoek, vervolgstappen en planning	36
4.2.3	Maatregelen	40

4.3	Invasieve exoten	41
4.4	Beschermde houtopstanden	41
	<b>Bronnen</b>	<b>42</b>
	<b>Bijlage 1 Wet- en regelgeving: Omgevingswet</b>	<b>43</b>
	<b>Colofon</b>	<b>51</b>

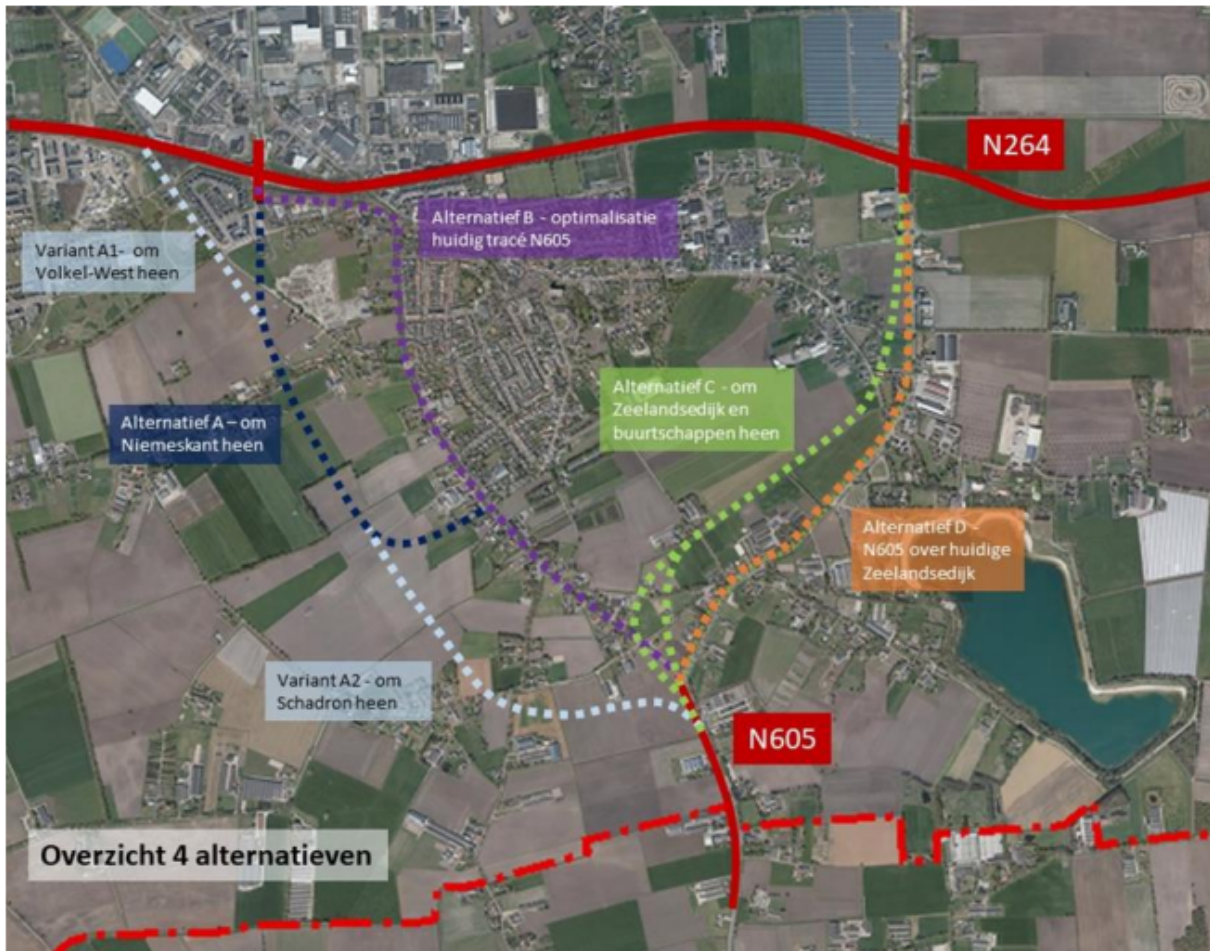
# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding

De N605 aan de westzijde van Volkel is al jaren onderwerp van gesprek tussen de provincie Noord-Brabant en de gemeente Maashorst. De ligging van de N605 door de Brabantstraat en de Leeuwstraat en het verkeer dat de weg gebruikt veroorzaken overlast aan de leefomgeving en de omwonenden. Daarnaast staat de ligging van de N605 verdere ruimtelijke ontwikkeling in de weg. De gemeente wil graag nabij Volkel ruimte creëren voor woningbouw. Ten oosten van Volkel is een vliegbasis gelegen. Rondom deze vliegbasis worden ruimtelijke ontwikkelingen beperkt door de bestaande geluidshinder. Het doel van de verplaatsing van de N605 is om woningbouw mogelijk te maken aan de westzijde van Volkel en hiermee de sociale cohesie te versterken in de kern Volkel. Door de drukke N605 te verleggen buiten het dorp wordt de verkeersveiligheid zowel in Volkel als op de N605 verbeterd. Daarnaast is het doel om ruimte te creëren voor een autoluwe ruimtelijke structuur in de kern van Volkel. De verlegging van de weg moet er verder voor zorgen dat er een goede verbinding is voor regionaal en lokaal verkeer met de A50. En de inpassing van de N605 met de juiste kruisingen met bestaande wegen en structuren moet de bestaande omgevingskwaliteit versterken. Hiermee moet de N605 een duurzame oplossing voor zowel het provinciale als het gemeentelijke verkeersnetwerk.

Bij deze werkzaamheden is het vanuit de natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. Movares heeft opdracht gekregen om middels een quickscan ecologie de voorgenomen ontwikkeling te toetsen aan de natuurwetgeving. In onderhavige rapportage worden de resultaten van de quickscan ecologie besproken.

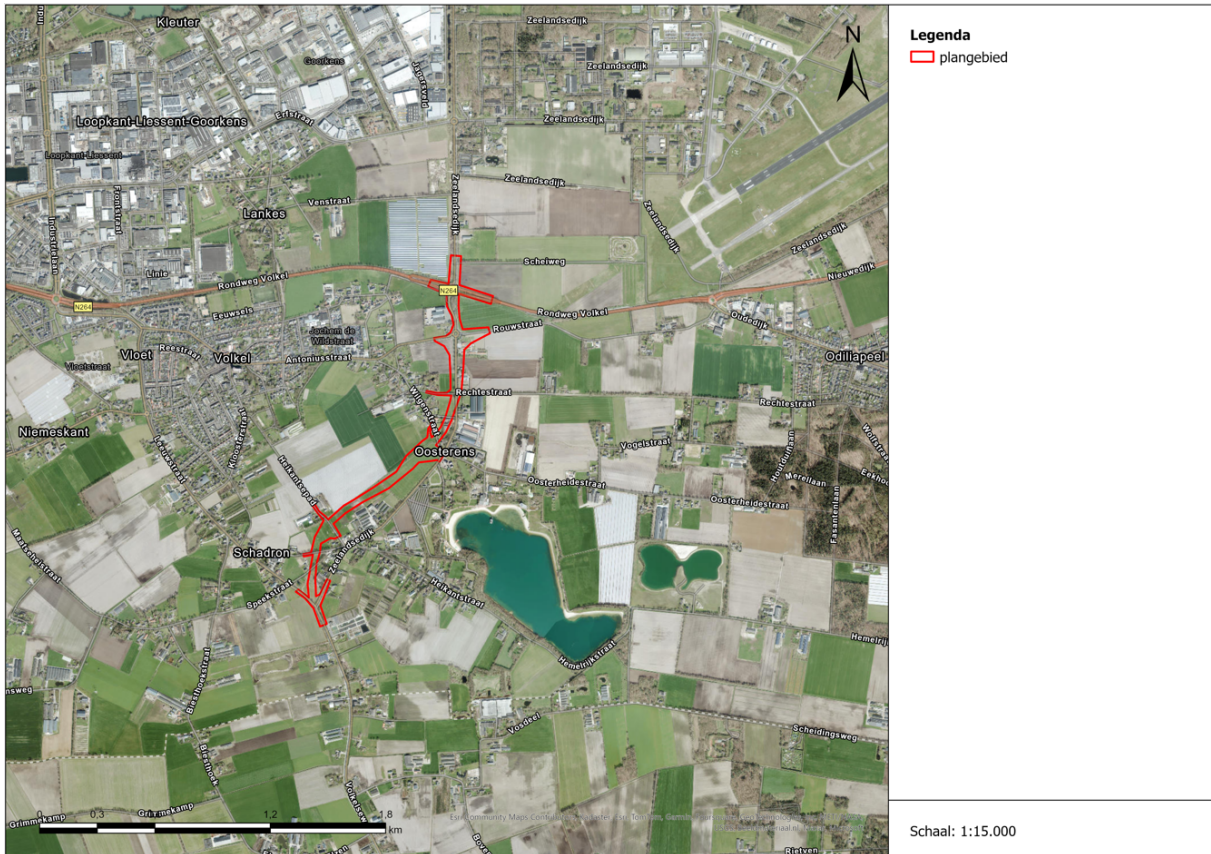
In 2021 is door Witteveen+Bos een quickscan uitgevoerd. Deze quickscan bestond voornamelijk uit een vergelijkend onderzoek om vier verschillende alternatieven voor aanpassing van de N605 in kaart te brengen, zie Figuur 1.1. Uit de quickscan is gebleken dat voor alle alternatieven beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, broedparen van algemeen voorkomende broedvogels en (indien er iepen gekapt worden) vlinders, libellen en ongewervelden niet uitgesloten konden worden. Daarnaast konden voor alternatief A beschermde amfibieën niet uitgesloten worden.



Figuur 1.1: De vier alternatieven voor aanpassing van de N605 bij Volkel (Bron: Witteveen+Bos)

## 1.2 Locatie

Het plangebied is gelegen in de provincie Noord-Brabant en loopt ten zuiden en oosten van Volkel (zie Figuur 1.). In september 2021 heeft het college van Burgemeester en Wethouders ingestemd met het voorstel om alternatief C aan te duiden als voorkeursalternatief voor verdere planvorming (Figuur 1.1). Deze is uitgewerkt middels een voorkeursvariant. Het plangebied bestaat uit bebouwing, agrarische gronden, sloten, bomenlanen, bosschages en openbare weg. Ten oosten van het plangebied bevindt zich het recreatieplas Hemelrijk met verschillende pretparkattracties en een festivalterrein. Het plangebied bevindt zich onder de vliegroute van opstijgende F16 en F35 straaljagers afkomstig van de nabijgelegen vliegbasis Volkel, welke meermaals per dag passeren. Hierdoor is het plangebied sterk onderhevig aan geluids- en recreatieve verstoring. Het gehele plangebied beschikt over voedselrijke bodems als gevolg van intensieve agrarische activiteiten in de directe omgeving en mogelijk door uitstoot afkomstig van passerend vliegverkeer. In Figuur 1. is een topografische weergave van het plangebied opgenomen, Figuur 1.3 geeft een impressie van het plangebied weer. Omdat het niet over de gehele locatie mogelijk geweest om toegang tot de terreinen te verkrijgen, is middels Google Streetview, in Figuur 1.4 een impressie weergegeven van de betreffende terreinen.



Figuur 1.2: Globale ligging van plangebied.





*Figuur 1.3: Impressie van plangebied uit het veldonderzoek.*



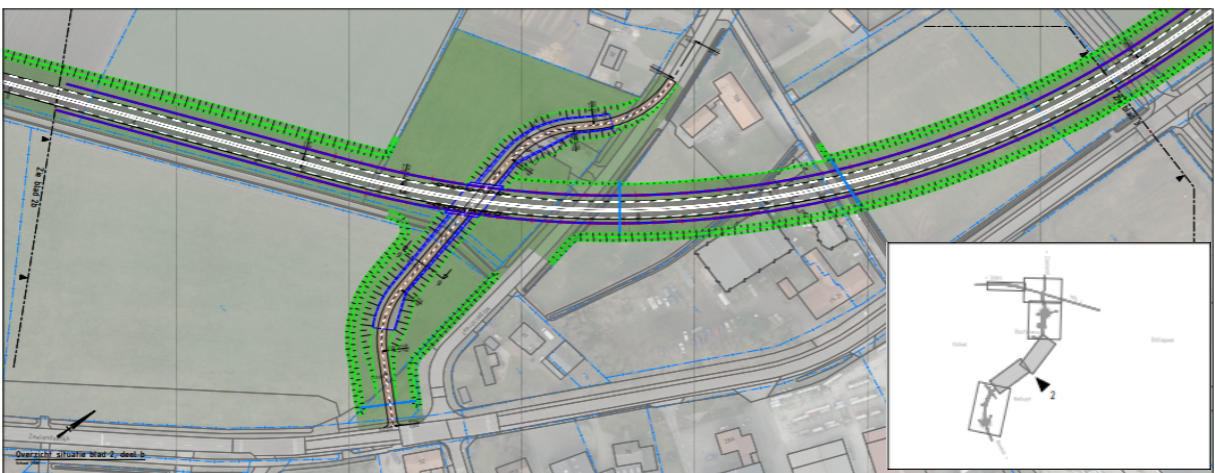
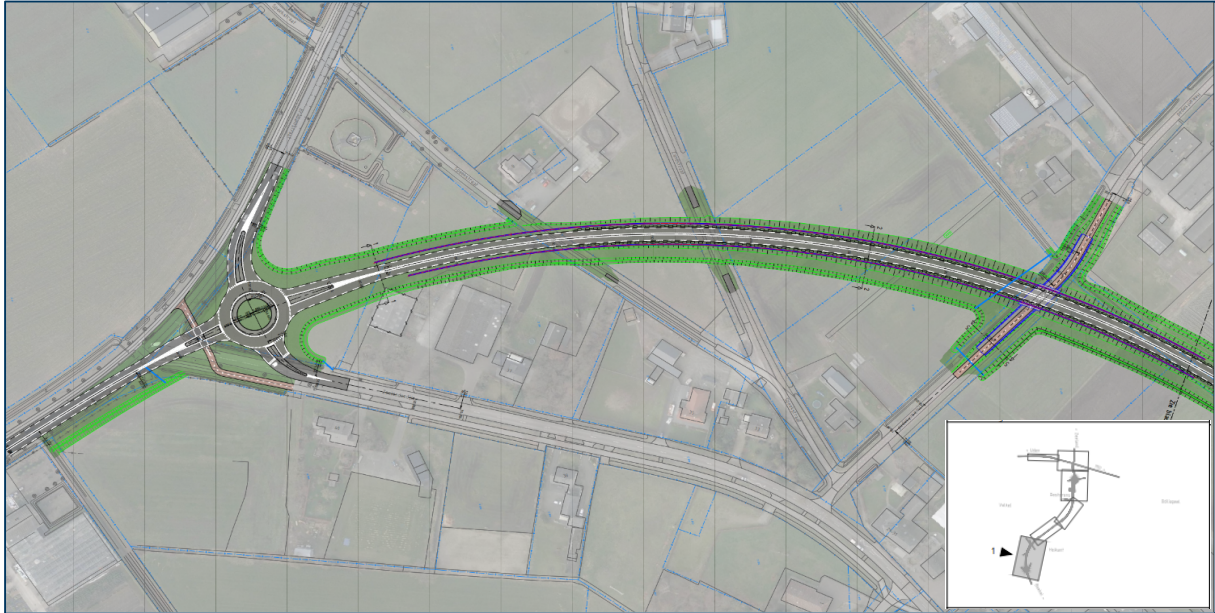
*Figuur 1.4: Impressie van de terreinen waar geen toestemming verkregen kon worden om op of rond te onderzoeken. Alle afbeeldingen dateren uit juni 2023 (Bron: Google Streetview).*

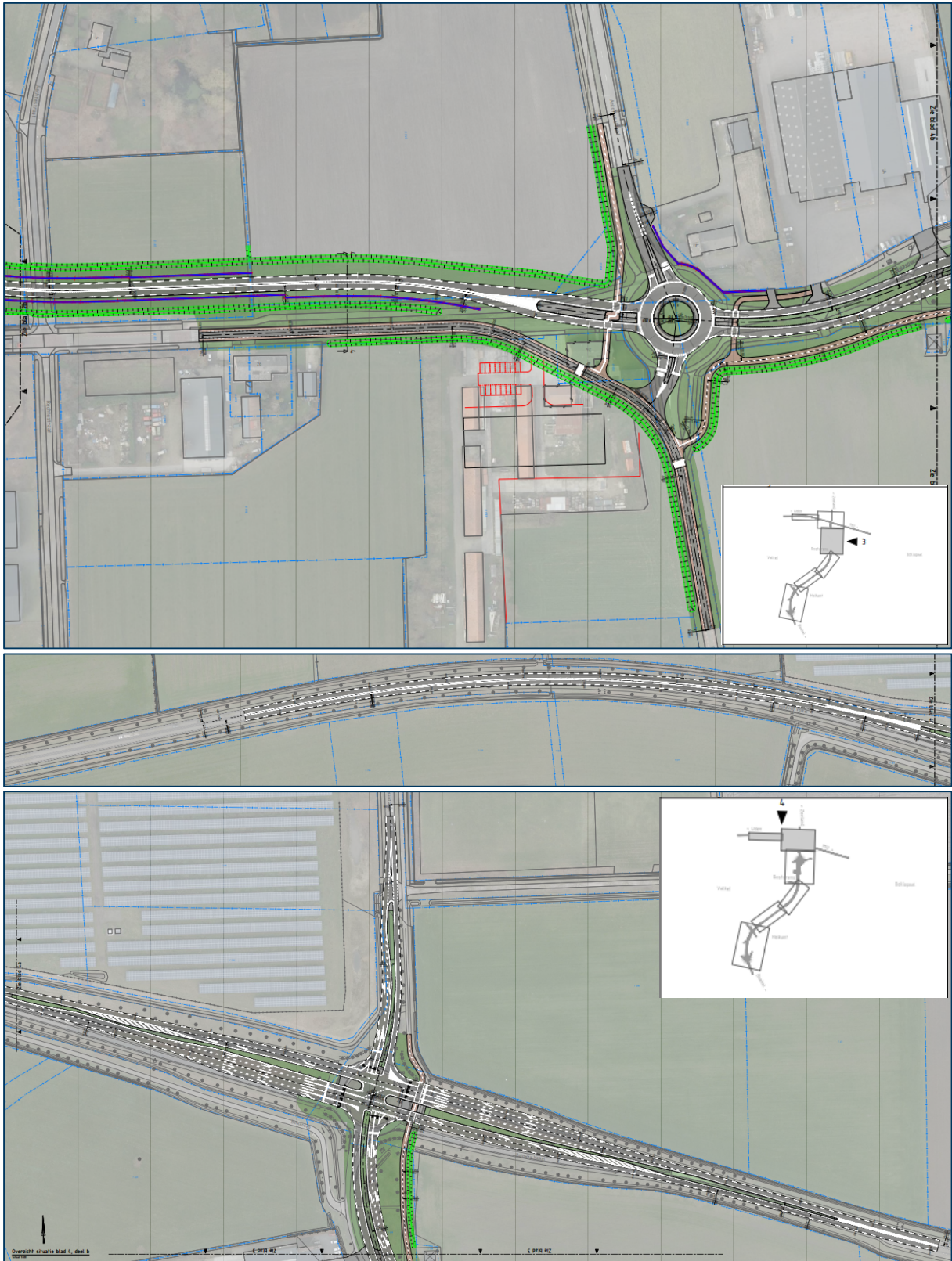
### 1.3 Werkzaamheden

De provincie Noord-Brabant is voornemens een verbindingsweg aan te leggen aan de oostzijde van Volkel (Figuur 1.5). In voorliggende rapportage wordt onder de beoogde werkzaamheden verstaan dat:

- De aanwezige vegetatie binnen een straal van 5 meter aan weerszijden van het traject verwijderd wordt.
- De aanwezige sloten binnen de grenzen van het beoogde traject negatieve effecten ondervinden en mogelijk (gedeeltelijk) gedempt worden of ernstig verstoord worden.

- Alle bebouwing binnen het traject gesloopt wordt.
- Er potentieel ook in de nacht gewerkt wordt.
- Een nieuwe weg wordt aangelegd aan van de zuidzijde tot aan de eerste rotonde, gezien vanaf het zuiden.
- De bestaande weg aan de noordzijde, tussen de rotondes verbeterd wordt.





Figuur 1.5: Impressie van de wenselijke eindinrichting van de verbindingsweg (Bron: Movares).

## 1.4 Wettelijk kader

Bij een ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Omgevingswet:
  - Omgevingswet (Ow) afdeling 1.3, hierin is de algemene zorgplicht opgenomen;
  - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):
    - Afdeling 11.1, hierin is de bescherming van Natura 2000-gebieden opgenomen (Natura 2000-activiteit);
    - Afdeling 11.2, hierin is de soortenbescherming opgenomen (flora- en fauna-activiteit);
    - Afdeling 11.3, hierin is de bescherming van houtopstanden opgenomen;
  - Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl):
    - Afdeling 7.3.1, hierin zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming van NNN;
  - Omgevingsbesluit (Ob) artikel 4.12, hierin zijn de bevoegdheden voor het verlenen van een omgevingsvergunning opgenomen;
- Provinciaal beleid (Omgevingsverordening betreffende provincie): hierin is de bescherming opgenomen van gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader Bijlage 1. Dit wettelijk kader is van toepassing bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Ter aanvulling is tijdens het oriënterend veldbezoek voor de quickscan ook gelet op aanwezigheid van invasieve uitheemse soorten (**exoten**). De provincies, het Rijk en de waterschappen zijn verantwoordelijk voor de aanpak van exoten die op de Unielijst zijn geplaatst. Dit is een Europese lijst met een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Voor deze soorten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen of zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

## 1.5 Bevoegd gezag

De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van omgevingsvergunningen in het kader van de Ow. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk in de vorm van de minister voor Natuur en Stikstof (N&S) bevoegd gezag. Dit betreft handelingen en projecten voor aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van onder andere hoofdwegen, hoofdvaarwegen, hoofdspoorwegen, primaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen met een spanning van tenminste 220 kV, winning van delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en activiteiten Koninklijk Huis.

Daarnaast is bij het aanvragen van een vergunning voor een 'Natura 2000-activiteit' en/of een 'flora- en fauna-activiteit' gelijktijdig met een andere type activiteit, zoals een bouwactiviteit, veelal de gemeente het bevoegd gezag. De Gedeputeerde Staten of het ministerie voor N&S wordt dan het adviesorgaan. Dit is uitgewerkt in artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit (Ob).

Voor dit project is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag.

## 1.6 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur zoals hierboven aangegeven. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee middels een bureaustudie en biotoopverkenning een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt een beoordeling gemaakt van mogelijke effecten van de ingreep op deze natuurwaarden en de juridische gevolgen hiervan worden beschreven. Omdat er geen toestemming verkregen kon worden om deel van de erven binnen het plangebied te betreden, wordt in onderhavige rapportage voor deze gebieden uit gegaan van een worst-case scenario. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat alle locaties welke niet onderzocht konden worden volledig worden verwijderd ten behoeve van de aanleg van de nieuwe verbindingsweg. Tevens wordt advies gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek (als de ingreep middels de quickscan

niet volledig kan worden getoetst) of een juridisch vervolgtraject (vergunningaanvraag) nodig? Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

## 2 Methode

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor het onderzoek naar beschermde gebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden besproken.

### 2.1 Beschermde gebieden

Er is gekeken naar mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden in de omgeving. Beschermde gebieden die zijn meegenomen in deze quickscan omvatten Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en provinciaal beschermde gebieden. Hierbij zijn brongegevens van de betreffende provincie gebruikt.

Voor de effectbepaling is gekeken naar ruimtebeslag op beschermde gebieden en, indien relevant, naar mogelijke indirecte effecten. Indirecte effecten zijn bijvoorbeeld verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring. Indien nodig is voor het beoordelen van indirecte effecten op Natura 2000-gebieden gebruik gemaakt van de effectindicator Natura 2000. Voor Natura 2000-gebied is ook aangegeven of er vervolgstappen nodig zijn vanwege stikstofdepositie. Voor alle natuurgebieden is onderzocht of ze externe werking kennen. Dat wil zeggen dat de bescherming van het gebied ook bij activiteiten rondom het natuurgebied geldt. Dit is altijd aan de orde voor Natura 2000-gebieden.

Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of het doorlopen van een 'nee, tenzij-' of 'ja, mits-procedure' voor NNN-gebied.

### 2.2 Beschermde soorten

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in het Bal. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd. Als zoekgebied is een afstand van 2 kilometer tot het plangebied gehanteerd.

Het oriënterend veldbezoek van een quickscan ecologie kan het hele jaar door worden uitgevoerd omdat het in eerste instantie gaat om een verkenning van geschikte biotopen voor beschermde soorten in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens de inspectie is ook een biotoopbeoordeling uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen en essentiële landschappelijke functies voor beschermde soorten. Voor de locaties waar geen tijdens het veldbezoek geen inspectie plaats heeft kunnen vinden, is op basis van Google Streetview een inschatting gemaakt van de potentieel voorkomende beschermde waarden en aangenomen dat deze er zitten.

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied. In deze quickscan besteden we aandacht aan de Rode lijst soorten door deze op soortgroep niveau te beoordelen.

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of nader onderzoek nodig is om het effect van de voorgenomen activiteiten volledig te kunnen toetsen. Indien een soort aanwezig is binnen het plangebied en negatieve effecten niet volledig kunnen worden voorkomen, is een vergunning in het kader van de Ow benodigd. Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

## 2.3 Beschermde houtopstanden

Er is gekeken naar mogelijke raakvlakken van de voorgenomen werkzaamheden met houtopstanden. Hierbij is in eerste instantie getoetst of omwille van de ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden (bomen en struiken) gerood of geveld dienen te worden. Indien er sprake is van verwijderen van houtopstanden, is bepaald met digitaal beschikbare bronnen of de betreffende houtopstanden vallen onder het beschermingsregime van de Ow (afdeling 11.3 Bal). Er is aangegeven of en welke vervolgstappen er nodig zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden in relatie tot dit beschermingsregime.

## 3 Resultaten

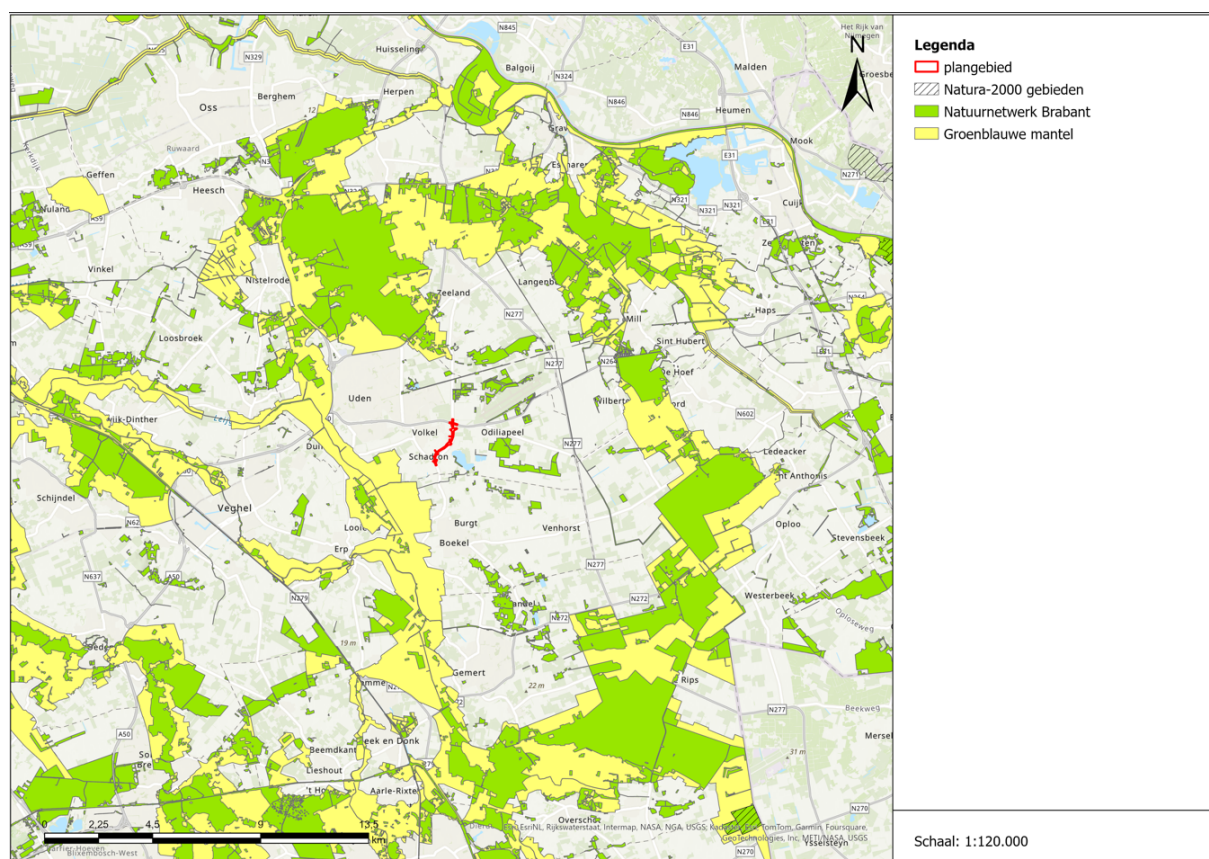
In onderstaande paragrafen worden de resultaten van het onderzoek uit de quickscan naar beschermde gebieden, beschermde soorten, invasieve exoten en beschermde houtopstanden besproken.

### 3.1 Beschermde gebieden

In Figuur 3.1 is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. In tabel 3.1 zijn de mogelijke raakvlakken van beschermde gebieden met de werkzaamheden samengevat.

Tabel 3.1: Mogelijk raakvlak van beschermde gebieden met werkzaamheden. Daarnaast dragen de werkzaamheden mogelijk bij aan een verhoogde stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Beschermd gebied	Raakvlak met werkzaamheden?
Natura 2000	Mogelijk
NNB	Nee
Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen	Nee



Figuur 3.1: Ligging van beschermde natuurgebieden in omgeving van plangebied.

#### 3.1.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel op een afstand van 19,1 kilometer ten zuidoosten van het gebied. Op ongeveer 19,5 kilometer ten noordoosten is het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent gelegen. Hieronder worden de effecten van het initiatief op het Natura 2000-gebieden beoordeeld.

#### 3.1.1.1 Ruimtebeslag

De werkzaamheden leiden niet tot ruimtebeslag op het Natura 2000-netwerk. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel ligt op een afstand van tenminste 19,1 kilometer. Directe negatieve effecten als gevolg van oppervlakteverlies zijn daarmee uitgesloten.

#### 3.1.1.2 Verstoring

Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied kunnen indirecte effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van storingsfactoren zoals geluid, trillingen, licht en optische verstoring worden uitgesloten.

#### 3.1.1.3 Stikstofdepositie

##### Realisatiefase

De Natura 2000-gebieden Deurnsche Peel & Mariapeel en Oeffeler Meent zijn aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen/soorten. Per 2 november 2022 is middels uitspraak van de Raad van State de partiële bouwvrijstelling, die sinds 1 juli 2021 bestond, komen te vervallen. Met het vervallen van de bouwvrijstelling dienen de effecten van stikstof tijdens de realisatiefase van projecten weer inzichtelijk gemaakt te worden. Ook voor voorliggend project is dit het geval. Hiertoe is een projectspecifieke AERIUS-berekening uitgevoerd waarin alle stikstof emissiebronnen opgenomen worden en berekend wordt of deze emissiebronnen leiden tot stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

##### Gebruiksfase

Gezien de verwachte toename aan verkeersbewegingen kan het project leiden tot een toename van stikstofemissie in de gebruiksfase. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van stikstofdepositie op gevoelig natuurgebied. Het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel en Oeffeler Meent kent stikstofgevoelige habitattypen en habitatsoorten. Middels een projectspecifieke AERIUS-berekening zal voor de gebruiksfase getoetst worden of er sprake zal zijn van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

#### 3.1.1.4 Specifieke zorgplicht

Als er geen sprake is van een 'Natura 2000-activiteit', dus significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden uitgesloten zijn, is er mogelijk nog wel sprake van een activiteit die nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Nadelige gevolgen moeten zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 11.6, 1e lid Bal).

Nadelige gevolgen, met uitzondering van stikstofdepositie, op Natura 2000-gebieden zijn voor de geplande werkzaamheden op deze locatie uitgesloten. Er hoeven, naast de stikstofspectifieke vervolgstappen, geen extra maatregelen genomen te worden in het kader van de specifieke zorgplicht voor Natura-2000 gebieden.

#### 3.1.2 Natuurnetwerk Brabant (NNB)

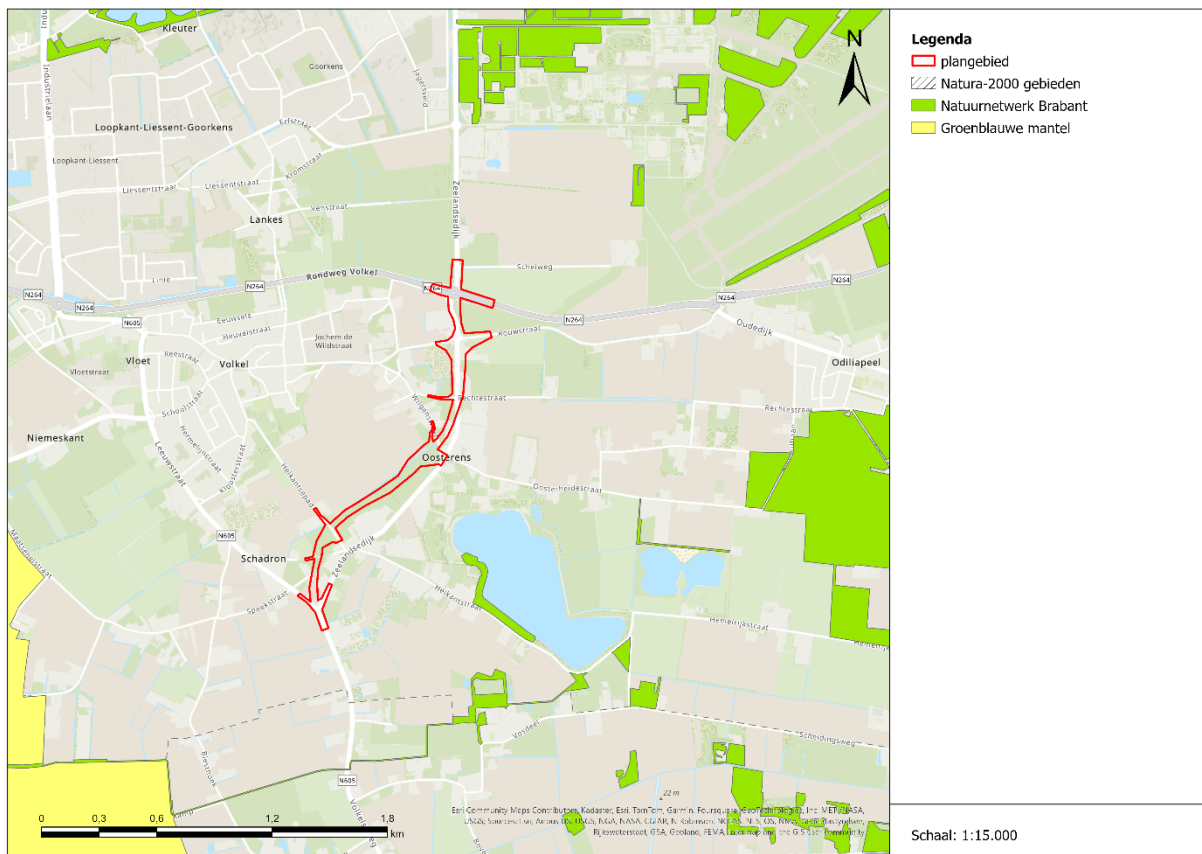
De provincie Noord-Brabant past met betrekking tot het NNN externe werking toe.

Op een afstand van 500 meter ten zuidwesten (Figuur 3.2) van het plangebied bevinden zich terreinen die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland Brabant (NNB). Het betreft Droog bos met productie (N16.03).

De werkzaamheden leiden niet tot ruimtebeslag op het NNN. Gezien de aard van de werkzaamheden en afstand van tenminste 500 meter kunnen negatieve effecten als gevolg van verstoring en verontreiniging worden uitgesloten. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

#### 3.1.3 Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen

De werkzaamheden leiden niet tot ruimtebeslag op terreinen die behoren tot bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen. Vervolgstappen zijn niet benodigd.



Figuur 3.2: Ligging van beschermde natuurgebieden in de directe omgeving van plangebied.

### 3.2 Beschermde soorten

In deze paragraaf wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag vergunning).

Ten behoeve van het onderzoek zijn NDFF gegevens opgevraagd op 3 en 5 juni 2024. Daarnaast heeft een veldecoloog van Movares op 4 juni 2024 het plangebied bezocht. Een deel van het plangebied kon wegens veiligheidsoverwegingen en het niet kunnen verkrijgen van toegang tot de erven niet onderzocht worden. Voor deze gebieden is op afstand en middels Google Streetview een inschatting gemaakt over welke soorten er mogelijk voor kunnen komen en wordt vanuit het worst-case oogpunt aangenomen dat beschermde waarden aanwezig zijn en negatieve invloeden ondervinden als gevolg van het beoogde initiatief.

#### 3.2.1 Vaatplanten

##### 3.2.1.1 Resultaten bureaustudie

In onderstaande tabel zijn de beschermde vaatplanten weergegeven waarvan waarnemingen in de ruime omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Tabel 3.2: Beschermde vaatplanten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Soort	Categorie Ow	Plangebied binnen verspreidingsgebied?
Kartuizer anjer	N	Nee
Kluwenklokje	N	Niet wild
Ruw parelzaad	N	Nee

Legenda categorie Omgevingswet (Ow): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 11.46 Ba), N = nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Ba).

### 3.2.1.2 Resultaten veldbezoek

De vegetatie in en rondom het plangebied bestaat uit vegetatie van voedselrijke bodems en intensief beheerde landbouwgronden, zoals adderwortel, ridderzuring, rode klaver, braamstruweel en brandnetelopslagen, en bossen, bomenrijen en bosschages met onder andere Spaanse aak, diverse soorten eik, berk, kornoelje, knotwilg, hazelaar en vogelkers. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Het veldbezoek is in juni uitgevoerd, een periode die doorgaans geschikt is om beschermde soorten goed te identificeren.

### 3.2.1.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen en het plangebied is ongeschikt als groeiplaats voor beschermde soorten vaatplanten door het intensief beheerde agrarische karakter van het plangebied. Groeiplaatsen binnen het plangebied zijn daarmee uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

## 3.2.2 Vogels

### 3.2.2.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied. Hierbij wordt opgemerkt dat binnen NDFF veel waarnemingen van overvliegende individuen zijn.

Tabel 3.3: Vogels met jaarrond beschermde nesten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied. Alle vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Ba).

Soort
Categorie 1-4
Boomvalk
Buizerd
Gierzwaluw
Grote gele kwikstaart
Havik
Huismus
Oehoe
Ooievaar
Ransuil
Roek
Slechtvalk
Sperwer
Steenuil
Wespendief
Categorie 5
Blauwe reiger
Boerenzwaluw

Soort
Bonte vliegenvanger
Boomklever
Boomkruiper
Bosuil
Brilduiker
Ekster
Gekraagde roodstaart
Grauwe vliegenvanger
Groene specht
Grote bonte specht
Huiszwaluw
IJsvogel
Kleine bonte specht
Kleine vliegenvanger
Koolmees
Oeverzwaluw
Spreeuw
Tapuit
Torenavalk
Zwarte kraai
Zwarte mees
Zwarte roodstaart
Zwarte specht

### 3.2.2.2 Resultaten veldbezoek

#### Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Het gaat om bebouwing, ruigte, struweel, bomen en oever. Op enkele locaties zijn kleine nesten in struiken of laag in bomen aangetroffen. Er zijn tijdens het veldbezoek diverse algemene vogelsoorten waargenomen, zoals kauw, merel, roodborst, houtduif en groenling.

#### Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5

Naast algemene broedvogels zijn er ook vogels waargenomen die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Hun nesten zijn alleen dan jaarrond beschermd als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Tijdens het veldbezoek zijn soorten waargenomen als boerenzwaluw, ekster, grote bonte specht, zwarte kraai, koolmees, pimpelmees, groene specht en spreeuw. Door de grote mate van recreatieve- en geluidsverstoring worden nesten van verstoringgevoeligere soorten niet verwacht. Voor boombewonende soorten wordt niet verwacht dat er zwaarwegende ecologische factoren spelen om de soorten jaarronde nestbescherming toe te kennen. De directe omgeving biedt ruim alternatief in de vorm van bomenrijen en bosschages.

Daarnaast zijn er geen (oude) nesten van kraaiachtigen aangetroffen, waardoor de vernietiging van nesten van deze soorten in het plangebied uitgesloten wordt. Omdat een deel van de bebouwing binnen het plangebied wegens veiligheidsoverwegingen of het niet kunnen verkrijgen van toegang niet is beoordeeld wordt voor soorten als boerenzwaluw en spreeuw geadviseerd om gedurende een nadere inspectie te bepalen of het initiatief een dusdanige impact kan hebben op lokale populaties om deze al dan niet een jaarronde nestbescherming toe te kennen.

#### Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1-4

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn

er soorten die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken.

Er zijn binnen 75 meter tot de beoogde werkzaamheden geen oude ekster- of kraaiennesten of nesten ter grootte van een horst aangetroffen, die door soorten vogels met jaarrond beschermd nesten gebruikt kunnen worden. Er wordt daarnaast niet verwacht dat verstoringgevoelige soorten als bijvoorbeeld boomvalk, havik, oehoe, wespendif een jaarrond beschermd nest bezetten rond het beoogde tracé. Door de afwezigheid van oude ekster- of kraaiennesten of horsten en de verstoring van de vlieghaven worden jaarrond beschermd nesten van (verstoringgevoelige) soorten als boomvalk, havik, oehoe, slechtvalk, sperwer en wespendif niet verwacht

### **Buizerd**

Buizerdparen hebben meerdere nesten in een territorium en switchen van jaar op jaar. Zij lappen ook oude nesten van andere roofvogels op. De buizerd broedt liefst in kruinen van hoge bomen, vaak tegen de rand van het bos, soms lager in struiken, heel zelden zelfs op de grond. Hij bouwt grote nesten (genoemd horst) van takken en twijgen van ongeveer 1 meter in doorsnede en 60 cm diep. De buizerd is te vinden in uitgestrekte bossen afgewisseld met heide en boerenland, moerasbossen, boerenland met bosjes en houtwallen, duinvalleien met struweel en bosjes in steden. De soort is meermaals gedurende het veldbezoek waargenomen, zowel overvliegend als foeragerend. Echter wordt de aanwezigheid van een horst uitgesloten. Door het formaat van een buizerd horst is deze doorgaans gemakkelijk waar te nemen, deze zijn niet binnen het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van buizerd is daarmee uitgesloten.

### **Gierzwaluw**

De gierzwaluw is een koloniebroeder wanneer er voldoende aanbod van nestgelegenheid is. Ze hebben hun nest in gebouwen, onder dakgoot, achter regenpijp, dakkapel, dakpan, of in een gat in de muur en ook wel in neststenen. Voor een deel (voornamelijk bebouwd) van het projectgebied kon geen toestemming verkregen worden om deze te inspecteren door de bewoners en het veldbezoek stuitte op weerstand van de omgeving, waardoor deze ook niet op afstand te bekijken was. Vanwege veiligheidsoverwegingen is de te slopen bebouwing gedurende het veldbezoek niet onderzocht op eventuele geschiktheid voor nesten van gierzwaluw. Echter kan wel op basis van Google Streetview een inschatting gemaakt worden op potentiële geschiktheid. De te slopen bebouwing beschikt over pannendaken, waardoor het niet uit te sluiten valt dat gierzwaluw een jaarrond beschermd nest bezet. De te slopen gebouwen binnen het plangebied daarom als geschikte nestlocaties voor gierzwaluw beschouwd.

### **Grote gele kwikstaart**

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Bij voorkeur zijn die beken en rivieren snelstromend, maar hij broedt ook aan zwak of zelfs nauwelijks stromend water, zoals in Nederland. Hij nestelt graag vlak bij stromend water in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Ze maken ook gebruik van speciale nestkasten. Er zijn geen beken of rivieren met geschikt broedgebied aanwezig binnen het projectgebied en diens omgeving. De aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van grote gele kwikstaart is daarmee uitgesloten.

### **Huismus**

De huismus komt voor in zowel stedelijk gebied (vaak in oude wijken met rommelige tuinen) als buitengebied (vaak op kleinschalige boerderijen) zolang er voldoende (groenblijvende) struiken, plaatsen met open zand en water aanwezig zijn. Al deze elementen dienen binnen een straal van 50-250 meter vanuit de broedlocatie aanwezig te zijn. De huismus broedt in een los kolonieverband in de periode eind maart tot en met augustus. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. De struiken kunnen gebruikt worden als kwetterplek,

(winter-)schuilplaats en/of foerageerplaats (bloemknoppen, bessen, insecten). Wanneer beschikbaar eet de huismus ook granen uit het voer van vee. Evenals bij gierzwaluw, kon een gedeelte van de bebouwing niet geïnventariseerd worden op de aanwezigheid van huismus wegens veiligheidsoverwegingen. De soort is langs het gehele onderzoeksgebied auditief waargenomen op de boeren erven langs het traject. Ondanks dat de bebouwing binnen het projectgebied niet volledig geïnspecteerd kon worden, is op basis van Google Streetview relatief goed te zien dat deze waarschijnlijkheid geschikt is voor huismus. De gebouwen beschikken over pannendaken en er is rondom een variatie aan groene structuren die als geschikt voor de huismus beschouwd worden.

### **Ooievaar**

Ooievaars broeden op hoge plekken zoals telefoonpalen, bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of door de mens gemaakte palen met houten platform. Ze komen voor in extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Er zijn geen horsten aangetroffen in de ruime omgeving rond het plangebied. Aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van ooievaar is uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar ooievaar is niet noodzakelijk.

### **Ransuil**

De ransuil bewoont een groot scala aan leefgebieden, variërend van agrarische gebieden tot open bos, bosranden, parken, duinen, heiden, hoogvenen en moerasgebieden. In groot, aaneengesloten bos ontbreekt hij veelal. De ransuil jaagt bij voorkeur in het open veld, langs wegbermen en op plekken met kaalslag in bos. Hij broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, die hem de beste dekking bieden, maar ook in houtwallen, boomgroepen, hagen en zelfs solitaire bomen. Hij maakt veelal gebruik van oude kraaien- of eksternesten en broedt incidenteel op de grond. De soort is een enkele keer roepend in NDFF geregistreerd in de omgeving van het plangebied. Er zijn geen oude ekster- of kraaiennesten aangetroffen in het plangebied en er zijn geen geschikte plekken voor ransuil om op de grond te broeden binnen het plangebied, er zijn door het gehele plangebied signalen aangetroffen dat er honden uitgelaten worden en katten rondlopen. Er zijn daarmee geen veilige plekken waar de soort op de grond kan broeden. Aanvullend onderzoek naar ransuil is niet noodzakelijk.

### **Roek**

Roeken zijn koloniebroeders. Roekenkolonies bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen of kanalen en ook wel in dorpen. In de buurt liggen graslanden waar ze hun voedsel zoeken. Er zijn geen (oude) nesten noch koloniën van roek aangetroffen binnen of aangrenzend aan het plangebied. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

### **Steenuil**

De steenuil broedt in allerlei natuurlijke holtes van bomen, vooral knotwilgen en oude (hoogstam)fruitbomen, maar ook in rustige hoekjes of nissen van gebouwen of schuren en in speciale nestkasten. Zij komt voor in veelal kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiltes en knoestige bomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). De soort wordt regelmatig in de omgeving waargenomen (NDFF) en er zijn diverse boeren erven die als geschikt leefgebied beschouwd worden. De bomen binnen het projectgebied stonden op het moment in het blad waardoor deze niet goed op holtes gecontroleerd konden worden. Een deel van de bomen beschikt daarnaast over opgroeiende heder, wat het zicht bemoeilijkt. Aanvullend onderzoek naar steenuil wordt daarom noodzakelijk geacht over nagenoeg de gehele nieuw aan te leggen lengte van de nieuwe verbindingsweg. Omdat het nieuwe tracé ook langs/over een aantal (boeren) erven loopt kan negatief effect op foerageergebied van steenuil in zowel de aanlegfase als de gebruiksfase niet uitgesloten worden, ook voor nesten op aangrenzende boerenerven. Voor de bestaande weg worden geen significante effecten op het leefgebied van steenuil

verwacht, omdat de ingrepen niet leiden tot verlies van foerageergebied en de bomenlaan langs dit deel wel goed te inspecteren was op de aanwezigheid van holtes.

### 3.2.2.3 Effectbespreking en vervolgstappen

#### Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene soorten broedvogels. Het vernietigen van bewoonde nesten is verboden conform artikel 11.37 Bal. Dit geldt ook voor het zodanig verstoren van bewoonde nesten dat vogels hun nest verlaten. Een vergunning voor het vernietigen of verstoren van bewoonde nesten wordt in het algemeen niet snel verleend door het bevoegd gezag.

Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen verschilt per soort en er geldt geen vaste periode. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden. Geadviseerd wordt om voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen een broedvogelscan uit te voeren om aanwezige broedgevallen al dan niet uit te sluiten. Indien er geen broedgevallen aanwezig zijn, is het toegestaan om ontmoedigende maatregelen (bijvoorbeeld snoeien van bomen, afsluiten van bebouwing) te treffen om te voorkomen dat deze alsnog binnen de invloedssfeer van het project nestelen mits dit geen negatief effect heeft op jaarrond beschermde nesten.

#### Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5

Voor boombewonende soorten wordt niet verwacht dat er zwaarwegende ecologische factoren spelen om de soorten jaarronde nestbescherming toe te kennen. De directe omgeving biedt ruim alternatief in de vorm van bomenrijen en bosschages. Daarnaast zijn er geen (oude) nesten van kraaiachtigen aangetroffen, waardoor de vernietiging van nesten van deze soorten in het plangebied uitgesloten wordt. Omdat een deel van de bebouwing binnen het plangebied wegens veiligheidsoverwegingen of het niet kunnen verkrijgen van toegang niet onderzocht kon worden, wordt voor soorten als boerenzwaluw en spreeuw geadviseerd om gedurende een nadere inspectie te bepalen of het initiatief een dussdanige impact kan hebben op lokale populaties om deze al dan niet een jaarronde nestbescherming toe te kennen. Voor de te verwijderen bomen/groenstructuren worden geen zwaarwegende ecologische factoren verwacht om categorie 5 nestsoorten een jaarronde bescherming toe te kennen, de omvang van de ingrepen is relatief beperkt en er zijn in de ruime omgeving voldoende alternatieve bomenlanen, bosschages en overige groenstructuren aanwezig.

#### Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1-4

Het vernietigen van functioneel leefgebied van vogels zodat in de omgeving aanwezige bewoonde jaarrond beschermde nesten verlaten worden is verboden conform artikel 11.37 Bal en vergunningplichtig. In de omgeving van het plangebied zijn binnen 75 meter tot de werkzaamheden mogelijke nestlocaties of essentieel leefgebied aangetroffen van gierzwaluw, huismus en steenuil. Omdat een deel van het projectgebied niet onderzocht kon worden en de bomen in verband met het blad slecht geïnventariseerd konden worden, dienen deze op een geschikt moment geïnventariseerd te worden op geschiktheid voor soorten met een jaarrond beschermd nest middels een tweede veldbezoek. Indien uit dit bezoek de aanwezigheid hiervan niet uitgesloten kan worden, dient nader onderzoek naar deze soorten uitgevoerd te worden. Het verstoren of vernietigen van jaarrond beschermde nesten en bijbehorend essentieel leefgebied is verboden conform artikel 11.37 Bal en vergunningplichtig. Er dient derhalve nader onderzoek uitgevoerd te worden naar gierzwaluw, huismus en steenuil (tabel 3.4). Het nader onderzoek staat beschreven in paragraaf 4.2.2.

Tabel 3.4: Nader onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten.

Locatie	Inspectie/ nader onderzoek	Verwachte soorten
Gehele niet te inventariseren gebied, alle bebouwing	Aanwezigheid nesten	Gierzwaluw
Gehele niet te inventariseren gebied, alle bebouwing	Jaarrond beschermde nesten	Huisemus

Locatie	Inspectie/ nader onderzoek	Verwachte soorten
Te verwijderen bosjes	Essentieel leefgebied	Huismus
Gehele niet te inventariseren gebied, alle bebouwing	Jaarrond beschermde nesten	Steenuil
Ruimtebeslag op weiland/akkerland nabij boerderijen	Essentieel leefgebied	Steenuil

### 3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

#### 3.2.3.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied. Omdat er geen overgangsg gebied tussen land en water (moerassen, beken, rivieren en meren) en bosgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn wordt de aanwezigheid van bever, damhert en edelhert op voorhand uitgesloten. Significante effect op het leefgebied van wolf wordt niet verwacht door de omvang van het project ten aanzien van de omvang van het territorium van de soort.

Tabel 3.2: Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Soort	Categorie Ow
Bunzing	N
Das	N
Eekhoorn	N
Steenmarter	N
Wezel	N
Bosmuis	AV
Egel	AV
Haas	AV
Huisspitsmuis	AV
Konijn	AV
Vos	AV

Legenda categorie Omgevingswet (Ow): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 11.46 Bal), N = nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het betreffende bevoegd gezag een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

#### 3.2.3.2 Resultaten veldbezoek

Er zijn groenstructuren, slootstructuren, bosschages, bomenrijen, stallen, schuren en andere bebouwing aanwezig binnen het plangebied waar diverse (vrijgestelde) muizensoorten en soorten als egel zich kunnen bevinden. Over het gehele gebied zijn diverse (muizen) holletjes en molshopen en enkele takkenhopen, een opspringende haas en een aangereiden huisspitsmuis aangetroffen.

#### Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. De omvang van het leefgebied varieert van tien tot soms enkele duizenden hectares, afhankelijk van het voedselaanbod. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hopen gebruikt, zoals konijnenhopen en hopen van bijvoorbeeld muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en stobalen. De houtwallen, bosschages en slootstructuren binnen het plangebied bieden mogelijk vaste voortplantings- of verblijfplaatsen en/of worden als geschikt functioneel leefgebied beschouwd voor

bunzing om zich door het jaar heen in het landschap te kunnen voortbewegen. Deze zijn, tezamen met de bebouwing, mogelijk de enige beschutte elementen in het landschap gedurende de winterperiode, als er weinig andere beschuttende vegetatie aanwezig is. Als gevolg van de werkzaamheden en toekomstige gebruiksfase wordt een deel van deze, mogelijk essentiële, structuren in functie verstoord of verwijderd en vergroot de kans van de nieuwe verbindingsweg de kans op verkeersslachtoffers en versnippering van het functioneel leefgebied. Daarnaast zijn een deel van de erven binnen het plangebied niet geïnventariseerd op geschiktheid omdat deze wegens veiligheidsoverwegingen of het niet kunnen verkrijgen van toegang. Hierom wordt er vanuit het worst-case oogpunt vanuit gegaan dat deze erven ook geschikt zijn en mogelijk vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van bunzing kunnen faciliteren. Vervolgstappen met betrekking tot bunzing zijn noodzakelijk.

### **Das**

Dassen leven het gehele jaar in uitgebreide zelf gegraven holenstelsels, ook wel burchten genoemd. Deze burchten liggen in bosranden, houtwallen, brede heggen en bevinden zich vaak op hoogliggend terrein of hellingen (spoortaluds). Verder hebben de dassen in hun voedselgebieden vluchtpijpen. Dit zijn eenvoudige holen in taluds, greppels en dergelijke waarin ze zich bij gevaar kunnen verbergen of welke als rustplaats kunnen dienen. De burchten en vluchtpijpen zijn vaak gelegen in kleinschalig akker- en weidelandschap. De voortplantingsperiode loopt van december tot en met juni. De das is een nachtdier en heeft in Nederland een territorium van zo'n 30 tot 150 hectare. Er zijn binnen het projectgebied geen dassenburchten of sporen van das aangetroffen. De meest nabij gelegen bekende burchten liggen op minstens 5 kilometer van het projectgebied vandaan. Overige, meer nabij gelegen, waarnemingen betreffen foeragerende individuen. Alhoewel het beoogde tracé binnen geschikt foerageergebied van das ligt, wordt niet verwacht dat het project een significante aantasting van leefgebied van das veroorzaakt omdat er ruim voldoende akker- en grasland in de omgeving aanwezig is en de bekende burchten relatief ver van het initiatief vandaan liggen. Aanvullend onderzoek naar das is niet noodzakelijk.

### **Eekhoorn**

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Eekhoorns bouwen nesten in bomen die bolvormig zijn, zo groot als een voetbal en een doorsnede van 30 tot 50 cm hebben. Het wordt op minstens 5 meter boven de grond gebouwd. Soms gebruiken ze ook boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Soms bouwen eekhoorns nesten hoog in de boomkroon. Daardoor kan verwarring met ekster ontstaan, maar de eekhoorn gebruikt twijgen met bladeren en deze takken zijn dunner dan de takken die eksters doorgaans gebruiken. Er zijn geen nesten aangetroffen die kunnen dienen als nest voor eekhoorn en het projectgebied wordt niet als bijzonder geschikt leefgebied voor de soort beschouwd door de afwezigheid van bosgebied in de omgeving. Aanvullend onderzoek naar eekhoorn is niet noodzakelijk.

### **Steenmarter**

De steenmarter wordt vaak een cultuurvolger genoemd. Op veel plaatsen lijkt hij gebonden aan bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. De soort komt door zijn grote aanpasingsvermogen echter in vrijwel alle biotopen voor. Voedsel en dekking zijn bepalend voor de habitatkeuze van de steenmarter. De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen, die hij echter niet allemaal even frequent gebruikt. Dit kunnen bijvoorbeeld boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes, spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen zijn. De steenmarter kan door openingen van 5-6 cm kruipen om bij een schuilplaats te komen. De houtwallen, bosschages en slootstructuren binnen het plangebied bieden mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen en/of worden als geschikt functioneel leefgebied beschouwd voor steenmarter om zich door het jaar heen in het landschap te kunnen voortbewegen. Deze zijn mogelijk de enige beschutte elementen in het landschap gedurende de winterperiode, als er weinig andere beschuttende vegetatie aanwezig is.

Als gevolg van de werkzaamheden en toekomstige gebruiksfase wordt een deel van deze, mogelijk essentiële, structuren in functie verstoord of verwijderd en vergroot de kans van de nieuwe verbindingsweg de kans op verkeersslachtoffers. Daarnaast zijn een deel van de erven binnen het plangebied niet geïnventariseerd op geschiktheid omdat deze wegens veiligheidsoverwegingen of het niet kunnen verkrijgen van toegang. Hierom wordt er vanuit het worst-case oogpunt vanuit gegaan dat deze erven ook geschikt zijn en mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van steenmarter kunnen faciliteren. Vervolgstappen met betrekking tot steenmarter zijn noodzakelijk.

### **Wezel**

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (bossen, duinen, wei- en akkerland). Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden, voortplantingsplaatsen en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt. Er zijn er diverse molshopen en (muizen)holletjes aangetroffen verspreid over het gehele plangebied, waar wezel gebruik van kan maken. Daarnaast kunnen de houtwallen, bosschages en slootstructuren binnen het plangebied mogelijk vaste voortplantings- of verblijfplaatsen bieden en/of worden als geschikt functioneel leefgebied beschouwd voor wezel om zich door het jaar heen in het landschap te kunnen voortbewegen. Deze zijn mogelijk de enige beschutte elementen in het landschap gedurende de winterperiode, als er weinig andere beschuttende vegetatie aanwezig is. Als gevolg van de werkzaamheden en toekomstige gebruiksfase wordt een deel van deze, mogelijk essentiële, structuren in functie verstoord of verwijderd en vergroot de kans van de nieuwe verbindingsweg de kans op verkeersslachtoffers en versnippering van het functioneel leefgebied. Daarnaast zijn een deel van de erven binnen het plangebied niet geïnventariseerd op geschiktheid omdat deze wegens veiligheidsoverwegingen of het niet kunnen verkrijgen van toegang. Hierom wordt er vanuit het worst-case oogpunt vanuit gegaan dat deze erven ook geschikt zijn en mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van steenmarter kunnen faciliteren. Vervolgstappen met betrekking tot wezel zijn noodzakelijk.

#### *3.2.3.3 Effectbespreking en vervolgstappen*

Het plangebied is geschikt voor algemeen vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren als benoemd in tabel 3.5. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen vergunning van de Ow nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het betreffende bevoegd gezag bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant in een langzame gang uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Er zijn geen holen aangetroffen die in gebruik kunnen zijn door konijn of vos.

Binnen het plangebied zijn akkerlanden, bosschages, slootstructuren en te slopen bebouwing aanwezig die vaste rust- of verblijfplaatsen kunnen bieden of mogelijk onderdeel zijn van essentieel functioneel leefgebied van bunzing, steenmarter en wezel. Het vernielen of verstoring hiervan als gevolg van de beoogde werkzaamheden kan niet worden uitgesloten. Het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen en aantasten van essentieel leefgebied van voorbenoemde soorten is verboden conform artikel 11.54 Bal en vergunningplichtig. De nieuw aan te leggen verbindingsweg kan leiden tot versnippering van habitat doordat de weg mogelijke migratieroutes doorkruist en mogelijke verkeersslachtoffers door toenemende verkeersdruk. Bunzing, maar voornamelijk wezel zijn lastig te onderzoeken en hebben een complexe ecologie, waarbij ze gemist kunnen worden bij aanvullende onderzoeken ondanks dat ze toch aanwezig zijn. Daarnaast is het project een gevoelige kwestie in de omgeving en stuit het op veel weerstand van omwonenden. De aan te tasten groen- en slootstructuren liggen daarmee binnen openbare ruimte wat aanzienlijke risico's op vandalisme of diefstal op de benodigde onderzoeksmaterialen met zich meebrengt.

Om voorgenoemde redenen wordt er, vanuit het worst-case oogpunt, vanuit te gaan dat in de te verwijderen groenstructuren, beschermde verblijfsfuncties van de soorten aanwezig zijn en de nieuwe verbindingsweg leidt tot verlies van essentieel foerageergebied, verblijfplaatsen en migratieroutes. Er wordt geadviseerd op basis van een nader uit te werken habitatanalyse en mitigatieplan direct een vergunning aan te vragen voor het aantasten van deze functies op basis van een mitigatieplan (tabel 3.6). Daarnaast dient de te slopen bebouwing nog wel geïnspecteerd te worden en dient eventueel aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar vaste rust- of verblijfplaatsen van steenmarter (tabel 3.6).

Tabel 3.3: Nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren.

Locatie	Verwachte soorten
Groenstructuren	Kleine marterachtigen
Bebouwing	Steenmarter

### 3.2.4 Vleermuizen

#### 3.2.4.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Tabel 3.4: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied. Alle vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn en Verdrag van Bonn en Bern (artikel 11.46 Bal).

Soort	Verwacht binnen plangebied?
Gewone dwergvleermuis	Ja
Gewone grootoorvleermuis	Ja
Laatvlieger	Ja
Ruige dwergvleermuis	Nee (Verspreidingsatlas 2020-2024)
Rosse vleermuis	Ja

#### 3.2.4.2 Resultaten veldbezoek

Het oriënterende veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden waardoor geen actieve vleermuizen konden worden waargenomen. Wel is biotoopinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

#### Vleermuizen verblijfplaatsen

De te slopen gebouwen binnen het plangebied hebben dakpannedaken en potentieel toegankelijke stootvoegen en bieden zo geschikte verblijfplaatsen onder dakpannen of in de spouwmuur voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Daarnaast zijn meerdere bomen met hederabegroeiing, waarachter boomholtes aanwezig kunnen zijn, aangetroffen. Op een aantal bomen na, kon er echter voor het overgrote deel van de bomen niet nauwkeurig genoeg gecontroleerd worden op aanwezige holtes doordat het blad het zicht belemmerde, waardoor de aanwezigheid van een verblijfplaats van een boombewonende vleermuis als rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis niet uitgesloten kan worden

#### Vleermuizen foerageergebied en vliegroutes

De bomenlanen, bosschages en slotjes in het plangebied vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast zijn er meerdere structuren aanwezig welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vliegroute. Er wordt vanuit gegaan dat er in de nacht met verlichting gewerkt wordt en dat er in de nieuwe situatie straatverlichting aangebracht wordt, welke mogelijke vliegroutes in functie kunnen belemmeren. Gelet op de omgeving wordt echter niet verwacht dat er essentieel foerageergebied of

een essentiële vliegroute wordt aangetast als gevolg van het beoogde initiatief, zowel gedurende de aanleg als de nieuwe gebruiksfase. Er is voldoende alternatief foerageergebied en voldoende groenstructuur ten behoeve van vliegroutes in de omgeving aanwezig om naar uit te kunnen wijken.

### 3.2.4.3 Effectbespreking en vervolgstappen

#### Vleermuizen foerageergebied en vliegroutes

Binnen en rond het plangebied zijn zowel potentieel foerageergebied als potentiële vliegroutes aanwezig in de vorm van bomen, bomenrijen en sloten.. Indien alléén bomen waar de nieuw aan te leggen weg aan de zuidelijke zijde van het plangebied gekapt worden, is de omvang van de werkzaamheden op bomenrijen dusdanig beperkt, dat niet verwacht wordt dat essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied aangetast worden. Echter geldt hiervoor dat verstoring door verlichting voorkomen dient te worden in de perioden dat vleermuizen actief zijn (half april t/m oktober). Verstoring van vleermuizen kan worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de omgeving buiten het projectgebied onverlicht blijven. Deze maatregelen komen voort uit de habitatrichtlijn (artikel 11.46 Bal), algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Indien negatieve effecten op potentieel essentiële vliegroutes of foerageergebied niet kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek noodzakelijk.

### 3.2.5 Reptielen

#### 3.2.5.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten reptielen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Tabel 3.5: Reptielen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Soort	Categorie Ow	Verwacht binnen plangebied
Levendbarende hagedis	N	Nee

Legenda categorie Omgevingswet (Ow): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 11.46 Bal), N = nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het betreffende bevoegd gezag een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

#### 3.2.5.2 Resultaten veldbezoek

##### Levendbarende hagedis

De soort leeft bij voorkeur in heide en hoogveengebieden, maar komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. De meest nabij gelegen NDFF waarneming is op minstens 4 kilometer afstand van het plangebied en het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor de soort. Aanvullend onderzoek naar levendbarende hagedis is niet noodzakelijk.

#### 3.2.5.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is ongeschikt voor reptielen. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

### 3.2.6 Amfibieën

#### 3.2.6.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Tabel 3.6: Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Soort	Categorie Ow	Verwacht binnen plangebied
Alpenwatersalamander	N	Ja
Kamsalamander	H	Nee
Poelkikker	H	Ja
Rugstreepdad	H	Ja
Bastaardkikker	AV	Ja
Bruine kikker	AV	Ja
Gewone pad	AV	Ja
Kleine watersalamander	AV	Ja

Legenda categorie Omgevingswet (Ow): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 11.46 Bal), N = nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het betreffende bevoegd gezag een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

### 3.2.6.2 Resultaten veldbezoek

In het plangebied en diens directe omgeving bevinden zich meerdere sloten waarin en waarlangs algemene en vrijgestelde soorten kunnen voorkomen zoals te zien in tabel 3.10. Figuur 3.3 (links) geeft een impressie van de grote, centraal in het plangebied liggende, sloot, welke gedempt wordt ten behoeve van de beoogde werkzaamheden. Door de dichte begroeiing staat het water nagenoeg stil. Overige oevers rond sloten in het plangebied zijn rond het moment van het veldbezoek gemaaid. De sloten beschikten over weinig, nagenoeg stilstaand water en waren overgroeid met algen (Figuur 3.3, rechts).



Figuur 3.3: Impressie van de centraal gelegen sloot, met aangrenzende bosschage van ongeveer 30 meter (links). Impressie van overige sloten in het plangebied, waarvan nog niet zeker is of deze gedempt worden (rechts).

### Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander komt voor in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Binnen deze gebieden moet ook voortplantingsbiotoop beschikbaar zijn. De Alpenwatersalamander is niet kieskeurig ten aanzien van voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is de soort in allerlei typen stilstaand of langzaam stromend water te vinden om te baltsen, met een voorkeur voor visvrij water. De eieren worden tussen opgevouwen blaadjes. Alpenwatersalamanders overwinteren voornamelijk op het land, meestal in muizenholletjes of onder stukken hout en steen. Juvenielen kunnen de eerste 3 jaar volledig op het land leven, tot ze geslachtsrijp zijn. Ook zijn er individuen bekend die jaarrond in het water verblijven. Omdat het geen kritische soort is, kan voortplantingswater van de soort niet uitgesloten worden in de centraal gelegen te dempen sloot (Figuur 3.3). Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Overige slootstructuren aan de noordzijde van het

plangebied worden regelmatig gemaaid en beschikken niet of nauwelijks over vegetatie om eieren aan af te zetten. Voor deze sloten wordt niet verwacht dat deze geschikt voortplantingswater zijn voor de soort.

### **Kamsalamander**

Het landschap waarin de kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Kamsalamanders komen zelden in akkerbouwgebieden voor. Ze komen relatief veel voor langs de grote rivieren, in beekdalen en op landgoederen. Kamsalamanders komen voor in een verscheidenheid aan typen visvrije wateren. Het voortplantingsbiotoop van de kamsalamander bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Veel vindplaatsen zijn beek- of rivierbegeleidend. De poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. Geschikt habitat ontbreekt binnen het plangebied, vervolgstappen met betrekking tot kamsalamander zijn niet noodzakelijk.

### **Poelkikker**

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. De soort heeft voorkeur voor voedselarm en schoon water. Hij leeft bij voorkeur, maar niet uitsluitend, nabij zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden. De eieren worden als eiklumpen los afgezet in de oeverzones van stilstaande wateren. Buiten de voortplanting zijn poelkikkers minder gebonden aan water en brengen ze de rest van het seizoen door op het land. Overwintering vindt gewoonlijk plaats op het land. Alhoewel de soort voorkeur geniet voor schone wateren, wordt deze ook aangetroffen in watergangen nabij agrarisch gebied. Gedurende het veldbezoek is een groene kikker complex waargenomen in de centraal gelegen sloot. Deze sprong weg en kon op dat moment niet gedetermineerd kon worden. De aanwezigheid en voortplantingswater van poelkikker binnen het plangebied kan daarmee niet uitgesloten worden. Aanvullend onderzoek naar poelkikker is noodzakelijk.

### **Rugstreepad**

Voor de voortplanting is de rugstreepad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. De rugstreepad is een zeer slechte zwemmer. Hij zoekt altijd een plek op in het water, waar hij op de bodem kan zitten. Op dergelijke plaatsen worden ook de eieren afgezet. Rugstreepadden overwinteren ingegraven in de grond, soms wel een meter diep onder de grond. Er zijn diverse ondiepe slootjes aangetroffen in en rond het plangebied die in potentie geschikt kunnen zijn voor rugstreepad en welke negatieve effecten kunnen ondervinden als gevolg van de beoogde werkzaamheden. Aanvullend onderzoek naar rugstreepad is noodzakelijk.

### **Overwinteringsplaatsen**

Aangrenzend aan de te dempen sloot zijn op twee plaatsen bosschages gesitueerd, welke als gevolg van de werkzaamheden (deels) verwijderd worden. Deze bosschages bieden mogelijk overwintergebied voor Alpenwatersalamander, poelkikker en rugstreepad, mits deze binnen het plangebied voorkomen.

#### **3.2.6.3 Effectbespreking en vervolgstappen**

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten amfibieën, zoals benoemd in tabel 3.10. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen vergunning van de Ow nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het betreffende bevoegd gezag bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of vegetatie

wordt verwijderd van één kant in een langzame gang uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen daarnaast vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van alpenwatersalamander, poelkikker en rugstreepad binnen het plangebied niet uitgesloten worden. Aantasten van deze plaatsen door de werkzaamheden kan dan ook niet uitgesloten worden. Het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van beschermde amfibieën is verboden conform artikel 11.46 en 11.54 Bal. Er dient nader onderzoek naar de aanwezigheid van Alpenwatersalamander, poelkikker en rugstreepad in de te dempen slo(o)t(en) uitgevoerd te worden (tabel 3.11). Het onderzoek staat beschreven in paragraaf 4.2.2.

### Rugstreepad

Daarnaast wordt aanbevolen om te voorkomen dat er ondiepe poelen ontstaan tijdens werkzaamheden die mogelijk plaatsvinden in de actieve periode van de rugstreepad (april-oktober). Wanneer deze door rugstreepad in gebruik worden genomen, dienen werkzaamheden tijdelijk stilgelegd te worden. Dan zou een vergunning in het kader van artikel 11.46 Bal nodig zijn om de werkzaamheden te mogen voortzetten of moet gewacht worden met het voortzetten van de werkzaamheden tot het einde van de voortplantingsseizoen van de rugstreepad. Rugstreepadden kunnen tot ongeveer 5 kilometer afleggen op zoek naar nieuw leefgebied en zijn bekend uit de omgeving van het plangebied.

Tabel 3.11: Nader onderzoek naar amfibieën.

Locatie	Kaart	Soorten
Centraal gelegen sloot	A	Alpenwatersalamander, poelkikker, rugstreepad
Overige sloten (indien gedempt)	B	Rugstreepad

### 3.2.7 Vissen

#### 3.2.7.1 Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen bekend in de ruime omgeving van het plangebied.

#### 3.2.7.2 Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied bevinden zich geen sloten welke geschikt zijn voor (beschermde) vissen omdat deze niet diep genoeg zijn of teveel vegetatie bevatten om geschikt leefgebied te bieden. Leefgebied van vissen is daardoor niet aanwezig binnen het plangebied.

#### 3.2.7.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Door het ontbreken van geschikt habitat is de aanwezigheid van streng beschermde soorten vissen binnen het plangebied uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 11.46 en 11.54 Bal. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

### 3.2.8 Ongewervelden

#### 3.2.8.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten ongewervelden weergegeven waarvan waarnemingen in de ruime omgeving van het plangebied bekend zijn of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied. Er wordt geen specifiek habitat als heide, plantenrijke vennen, zuurstofrijke beken, verlandingsvegetaties met krabbescheer, zandstrandjes langs de grote rivieren, bloem- en/of kruidenrijke graslanden, blauwgraslanden, moerassen, bos of stromend water verwacht. De soorten die in de ruime omgeving waargenomen en niet op voorhand uit te sluiten zijn weergegeven in tabel 3.12.

Tabel 3.12: Beschermde ongewervelden die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar of waarvan het plangebied is gelegen binnen het huidige bekende natuurlijke verspreidingsgebied.

Soort	Categorie Ow	Plangebied binnen verspreidingsgebied?
Grote vos	N	Ja
Iepenpage	N	Ja
Teunisbloempijlstaart	H	Ja

Legenda categorie Omgevingswet (Ow): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 11.46 Bal), N = nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal).

### 3.2.8.2 Resultaten veldbezoek

Er is geen iep, zoete kers, populier, harig wilgenroosje, teunisbloemen of grote kattenstaart aangetroffen binnen het aan te tasten gebied. De beschermde soorten als benoemd in tabel 3.12 worden daarmee niet verwacht binnen het plangebied. Negatief effect op deze soorten wordt uitgesloten.

### 3.2.8.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Door het ontbreken van waardplanten of specifiek habitat worden geen beschermde ongewervelden verwacht binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 11.46 en 11.54 Bal.

## 3.3 Invasieve soorten

### 3.3.1 Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de invasieve uitheemse soorten (exoten) van de Unielijst weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.13: Invasieve exoten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar.

Soort	Categorie
Aziatische hoonraar	U
Lettersierschildpad	U
Nijlgans	U
Parelvederkruid	U
Reuzenberenklauw	U
Roodwangschildpad	U

Legenda categorie: U = soorten Unielijst.

### 3.3.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen exoten waargenomen binnen het plangebied.

### 3.3.3 Effectbespreking en vervolgstappen

Tijdens het veldbezoek zijn geen exoten waargenomen binnen het plangebied er wordt geen risico van verspreiding van voorgenoemde soorten verwacht als gevolg van de werkzaamheden. Er zijn geen vervolgstappen benodigd ter bestrijding van exoten.

## 3.4 Beschermde houtopstanden

Binnen het plangebied staan houtopstanden (bomen en struiken) welke ten behoeve van de werkzaamheden deels gekapt of verwijderd worden. Deze houtopstanden maken onderdeel uit van een oppervlakte bos van tien are (1.000 m<sup>2</sup>) of meer, of van een rijbeplanting met meer dan 20 bomen, en vallen niet onder een uitzondering uit artikel 11.111 lid 2 Bal. Alle te kappen bomen liggen binnen de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Maashorst.

In de volgende gevallen zijn houtopstanden in de gemeente Maashorst beschermd en is een omgevingsvergunning nodig:

- Bomen die op de beschermde bomenkaart (monumentale- en toekomstbomen) staan;
- Bomen die zijn aangewezen als beschermde groenstructuur;
- Bomen die die zijn aangeplant in het kader van de herplantplicht;
- Bomen met een stamdiameter van meer dan 41 cm (gemeten op 130 cm boven maaiveld).

De bomen die gekapt moeten worden staan niet op de kaart of lijst voor beschermde monumentale- of toekomstbomen. Volgens het openbare bomenbestand hebben er 59 van de te kappen bomen een stamdiameter van meer dan 41 cm. Een nadere bomeninspectie zal inzicht in de precieze stamdiameter van de mogelijk te kappen bomen geven. Hierdoor kan bepaald worden of er een omgevingsvergunning voor het kappen van de bomen benodigd is.

#### 3.4.1 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht voor onder de Ow beschermde houtopstanden stelt dat als vellings- en herbeplantingsactiviteiten nadelige gevolgen hebben voor natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal en het beschermen van landschappelijke waarden, degene die deze verricht verplicht is om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten (artikel 11.116 Ba).

Vanuit de specifieke zorgplicht wordt geadviseerd om zo min mogelijk houtopstanden ten behoeve van de werkzaamheden te kappen. Verder wordt geadviseerd om de genomen maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht schriftelijk vast te leggen in een ecologisch werkprotocol zodat de besluitvorming en opvolging voor de handhaving inzichtelijk is.

## 4 Conclusie

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken. Voor de gebieden die niet onderzocht konden worden en voor de te kappen bomen geldt dat een tweede veldbezoek benodigd is om de potentiële beschermde natuurwaarden in kaart te brengen.

### 4.1 Beschermde gebieden

#### 4.1.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel bevindt zich op een afstand van ongeveer 19 kilometer afstand. Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten door verstoring op Natura 2000-gebied uitgesloten.

Voor mogelijke stikstofdepositie op gevoelige habitattypen en/of -soorten in Natura 2000-gebieden tijdens de realisatiefase en gebruiksfase met toenemende verkeersdruk, zijn de effecten middels projectspecifieke AERIUS-berekening inzichtelijk gemaakt.

#### 4.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er is geen ruimtebeslag op het NNB. Gezien de aard van de werkzaamheden en afstand van tenminste 500 meter worden indirecte negatieve effecten zoals verstoring en verontreiniging op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB eveneens uitgesloten. Er is geen nadere NNB-toetsing benodigd.

#### 4.1.3 Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen

Er is geen ruimtebeslag op overige bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Er is geen nadere toetsing benodigd.

### 4.2 Beschermde soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen dat geschikt is voor onder de Omgevingswet (Ow) beschermde soorten. In onderstaande tabellen is opgenomen naar welke soorten nader onderzoek uitgevoerd dient te worden omdat er mogelijk een vergunning noodzakelijk is, of welke maatregelen kunnen worden genomen om een vergunningstraject te voorkomen. Ook wordt aangegeven welke maatregelen in het kader van de algemene en specifieke zorgplicht kunnen worden genomen, en wat het nader onderzoek naar streng beschermde soorten inhoudt.

#### 4.2.1 Conclusies per soortgroep

In Tabel 4.1 tabel is per soortgroep aangegeven of er potenties in het plangebied zijn voor de betreffende soortgroep en of er nader onderzoek en mogelijk een vergunning in het kader van de Ow nodig is.

Tabel 4.1: Conclusies en aanbevelingen over onder de Ow beschermde soorten.

Soortgroep	Potentie voor beschermde soorten/functie?	Nader onderzoek nodig?	Vergunningsplicht onder de Ow?
Vaatplanten	Nee	Nee	<b>Nee</b>
Algemene broedvogels	Ja	Nee	<b>Nee, mits</b> maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen (zie paragraaf 4.2.3). <sup>1</sup>

<sup>1</sup> Een vergunning voor het vernietigen of verstoren van bewoonde nesten wordt in het algemeen niet snel verleend door het bevoegd gezag.

Soortgroep	Potentie voor beschermde soorten/functie?	Nader onderzoek nodig?	Vergunningsplicht onder de Ow?
<i>Vogels met jaarrond beschermde nesten</i>	Gierzwaluw (nesten) Huismus (nesten en essentieel leefgebied) Steenuil (nesten en essentieel leefgebied)	Ja	<b>Ja, wanneer</b> uit nader onderzoek blijkt dat nesten in gebruik zijn door vogels met jaarrond beschermde nesten of essentieel leefgebied van de huismus en steenuil aanwezig is en verstoring niet kan worden uitgesloten.
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Bunzing Steenmarter Wezel	Ja, naar vaste voortplantings- of rustplaatsen van steenmarter in te slopen bebouwing.	<b>Ja, wanneer</b> uit het nader onderzoek blijkt dat er vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van steenmarter aanwezig zijn en vernieling of verstoring niet kan worden uitgesloten. Daarnaast dient een vergunning aangevraagd te worden op basis van een mitigatieplan voor de aan te tasten groenstructuren opgesteld te worden voor kleine marterachtigen. Voor algemeen vrijgestelde soorten dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).
<i>Vleermuizen foerageergebied</i>	Nee, geen essentieel foerageergebied	Nee	<b>Nee</b> , wel advies om vanuit de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal) maatregelen te nemen om verstoring van vleermuizen tijdens het foerageren in <u>niet-essentieel</u> foerageergebied te voorkomen, zoals opgenomen in Tabel 4.3.
<i>Vleermuizen vliegrouetes</i>	Nee	Nee indien bomenkap niet leidt tot een onderbreking van 30 meter in een lijnvormige structuur leidt.	<b>Nee, mits</b> maatregelen worden genomen om verstoring van vleermuizen tijdens het gebruik van <u>potentieel essentiële</u> vliegrouetes te voorkomen, zoals opgenomen in Tabel 4.3. Daarnaast advies om vanuit de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal) maatregelen te nemen om verstoring van vleermuizen tijdens het gebruik van <u>niet-essentiële</u> vliegrouetes te voorkomen, zoals opgenomen in Tabel 4.3.
<i>Vleermuizen verblijfplaatsen</i>	Zowel boom- als gebouwbewonende soorten	Ja	<b>Ja, wanneer</b> uit nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en verstoring niet kan worden uitgesloten. Daarnaast dienen maatregelen worden genomen om aantasting van vleermuizen bij mogelijke verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied te voorkomen, zoals opgenomen in Tabel 4.3.
<i>Reptielen</i>	Nee	Nee	Nee

Soortgroep	Potentie voor beschermde soorten/functie?	Nader onderzoek nodig?	Vergunningsplicht onder de Ow?
<i>Amfibieën</i>	Ja, Alpenwater-salamander poelkikker, rugstreeppad algemeen vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker	Ja, naar alle soorten in centraal gelegen sloot en rugstreeppad indien andere sloten gedempt worden.	<b>Ja, wanneer</b> uit nader onderzoek blijkt dat er vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied en deze niet kunnen worden ontzien. Voor algemeen vrijgestelde soorten dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Dat kan door maatregelen te nemen zoals opgenomen in Tabel 4.3.
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee

#### 4.2.2 Nader onderzoek, vervolgstappen en planning

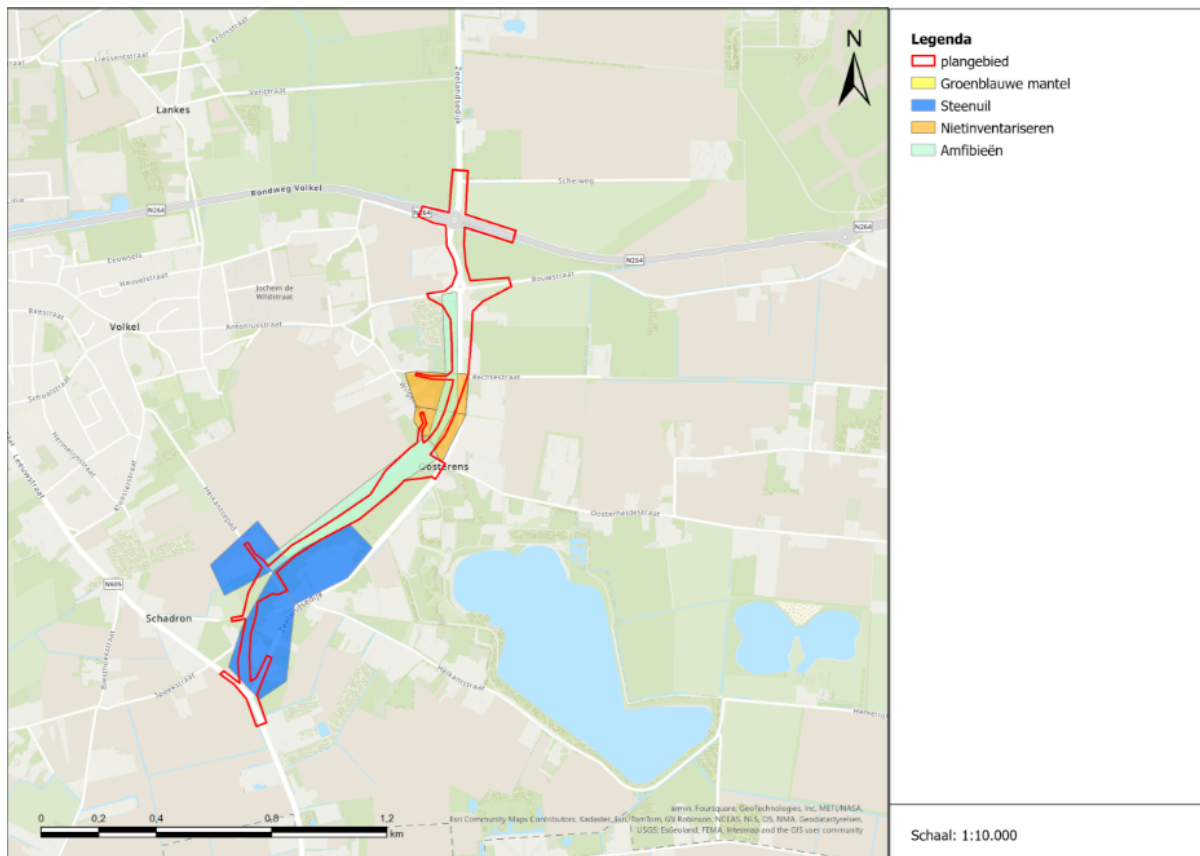
In onderstaande tabel staat het nader onderzoek en de eventuele vervolgstappen en planning beschreven. Figuur 4.1 weergeeft de globale ligging van de betreffende locaties. Voor de niet te inventariseren gebieden geldt dat alle onderzoeken uitgevoerd dienen te worden of dat een aanvullend veldbezoek benodigd is.

Tabel 4.2: Beschrijving nader onderzoek.

Soort(groep)	Methode	Aantal bezoeken	Periode van uitvoering	Vervolgstep
Bebouwing	Uitvoeren extra inspectie bebouwing, bij de eerder niet toegankelijke stukken plangebied (door geen toestemming betreding te hebben), voor bepalen geschiktheid voor vleermuizen, gierzwaluw en huismus	1	September 2024 – maart 2025	Wanneer de bebouwing geschikt is voor één van de benoemde soorten is nader ecologisch onderzoek nodig als vervolgstap
Vleermuizen	Uitvoeren van een extra inspectie voor geschiktheid boomholtes wanneer meeste blad van bomen is	1	Oktober 2024 – februari 2025	Extra inspectie waaruit mogelijk nader ecologisch onderzoek volgt
Houtopstanden	Uitvoeren van een bomeninspectie wanneer blad nog aan boom is	1	Tussen ca april - oktober	Extra inspectie voor het bepalen van omvang en standplaats bomen waardoor te bepalen valt of er een kapvergunning nodig is. De gemeente heeft een bestand maar dit is verouderd.
Natura 2000-gebieden	Uitvoeren van stikstofberekening	-	2024 of 2025	Uitvoering van berekening waaruit mogelijk als vervolgstap een voortoets of passende beoordeling volgt
Gierzwaluw	Het onderzoek naar de aanwezigheid van een nest van een gierzwaluw basis van waarnemingen van het in- of uitvliegen.	3 x 2 uur	15 mei - 15 juli 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit

Soort(groep)	Methode	Aantal bezoeken	Periode van uitvoering	Vervolgstep
Huismus	Tijdens het onderzoek naar de huismus wordt gelet op territoriaal en nestindicerend gedrag en wordt er naar alternatieve groenstructuren in de omgeving van de onderzoekslocatie gekeken.	2 x 1 uur	1 april - 15 mei 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Steenuil	Om de aanwezigheid van territoria en nesten van steenuil binnen en in de omgeving van het plangebied te onderzoeken wordt met behulp van een bluetoothspeaker de baltsroep van steenuil afgespeeld om eventueel in de omgeving aanwezige steenuilen uit te lokken hun roep te laten horen.	3 x 1 uur	15 februari – 15 juli 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Kleine marterachtigen	Opstellen van een mitigatieplan met de negatieve effecten op functioneel leefgebied van voorgenoemde soorten en hoe deze gemitigeerd worden. Dit plan dient als basis voor een vergunningaanvraag. Voor deze stap is een vergunningaanvraag verplicht.	-	-	Opstellen van mitigatieplan en aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Steenmarter	Het gebruik van de te slopen bebouwing door steenmarter kan aangetoond worden door het neerzetten van cameravallen waarbij tevens naar gebruikssporen van steenmarter gekeken wordt.	6 weken	Maart – juli 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Alpenwatersalamander	Het gebruik van de te dempen sloten door Alpenwatersalamander kan worden aangetoond door met schepnetten de sloten te inventariseren.	2	Maart – augustus 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Poelkikker	Het gebruik van de te dempen sloten door poelkikker kan worden aangetoond door te zoeken naar volwassen dieren. Dit kan met de hand of met een schepnet. Afwezigheid van poelkikker mag worden aangenomen nadat twee inventarisatierondes in een geschikte periode en onder geschikte omstandigheden geen positieve waarnemingen hebben opgeleverd.	2	15 april – eind september 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit

Soort(groep)	Methode	Aantal bezoeken	Periode van uitvoering	Vervolgstap
Rugstreepad	Voortplantingsbiotoop in het plangebied door rugstreepad kan worden aangetoond door het zoeken naar eisnoeren, larven of juvenielen middels een schepnet. Dit kan worden gecombineerd met het luisteren naar koor activiteit.	4	15 mei – augustus 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit
Vleermuizen	Voor het aantonen van aan- of afwezigheid van vleermuizen in bomen en gebouwen wordt bij alle bezoeken naar in- of uitvliegers gekeken. Er wordt zowel onderzoek in de kraam- en zomerperiode als de paarperiode gedaan.	4 of 5	15 april – 15 september 2025	Uitvoeren nader ecologisch onderzoek en bij aantonen soort mogelijk aanvragen omgevingsvergunning flora en fauna activiteit



Figuur 4.1: Globale locaties van de uit te voeren nader onderzoeken.

### 4.2.3 Maatregelen

In Tabel 4.3 tabel staan de maatregelen weergegeven. Het betreft maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht, specifieke zorgplicht en maatregelen om het overtreden van verbodsbepalingen te voorkomen. Minimaal deze maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Tabel 4.3: Aanbevelingen over maatregelen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen vegetatie broedende vogels aanwezig zijn. <b>Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.</b>
Grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Om effecten op algemeen beschermde kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant in een langzame gang te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).
Vleermuizen verblijfplaatsen en <u>potentieel essentiële</u> vliegroutes	Tijdelijke verstoring van vleermuizen bij hun verblijfplaatsen en tijdens het gebruik van potentieel essentiële vliegroutes kan worden voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij gebouwen en lijnvormige groenstructuren onverlicht blijven. <b>Indien negatieve effecten op potentieel essentiële vliegroutes niet kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek noodzakelijk.</b>
Vleermuizen <u>niet-essentieel</u> foerageergebied en vliegroutes	Tijdelijke verstoring van vleermuizen tijdens het foerageren en migreren kan worden voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij groenstructuren onverlicht blijven. Daarnaast wordt aanbevolen om tussen zonsondergang en zonsopkomst geen obstructies in het water te leggen voor vleermuizen die het water volgen als vliegroute. Deze maatregelen komen voort uit de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).
Rugstreepad	Er wordt aanbevolen om te voorkomen dat er ondiepe poelen ontstaan tijdens werkzaamheden die mogelijk plaatsvinden in de actieve periode van de rugstreepad (april-oktober). Wanneer deze door rugstreepad in gebruik worden genomen, dienen werkzaamheden tijdelijk stilgelegd te worden. Dan zou een vergunning (en nader onderzoek) in het kader van artikel 11.46 Bal nodig zijn om de werkzaamheden te mogen voortzetten of moet gewacht worden met het voortzetten van de werkzaamheden tot het einde van de voortplantingsseizoen van de rugstreepad. Rugstreepadden kunnen tot ongeveer 5 kilometer afleggen op zoek naar nieuw leefgebied en zijn bekend uit de omgeving van het plangebied.
Amfibieën	Om effecten op algemeen beschermde amfibieën zoveel mogelijk te beperken dient het dempen van water richting één kant in een langzame gang te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow) en specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).

### **4.3 Invasieve exoten**

Tijdens het veldbezoek zijn geen exoten waargenomen binnen het plangebied er wordt geen risico van verspreiding van voornoemde soorten verwacht als gevolg van de werkzaamheden. Er zijn geen vervolgstappen benodigd ter bestrijding van exoten.

### **4.4 Beschermde houtopstanden**

Binnen het plangebied staan houtopstanden (bomen en struiken) welke ten behoeve van de werkzaamheden deels gekapt of verwijderd worden. Deze houtopstanden maken onderdeel uit van een oppervlakte bos van tien are (1.000 m<sup>2</sup>) of meer, of van een rijbeplanting met meer dan 20 bomen, en vallen niet onder een uitzondering uit artikel 11.111 lid 2 Bal. De bomen vallen binnen de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Maashorst waardoor mogelijk een omgevingsvergunning nodig is. Dit dient door het uitvoeren van een nadere boominspectie (waarbij stamdiameter opgemeten wordt) onderzocht te worden.

## Bronnen

[Kennisdokument-Poelkikker.pdf \(bij12.nl\)](#)

[Kennisdokument-Rugstreepad.pdf \(bij12.nl\)](#)

[Kennisdokument Kleine marterachtigen \(bij12.nl\)](#)

[Kennisdokument-Steenuil.pdf \(bij12.nl\)](#)

BIJ12 (2017). *Kennisdokument Buizerd*.

Nationale Databank voor Flora en Fauna (juni 2024).

NGB (2021). *Vleermuisprotocol*.

NGB (2023). *Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*.

Vogelbescherming (2022) [Verstoring van vogels door recreatie \(deel 2\), 2022 \(vogelbescherming.nl\)](#)

Vogelbescherming (2024) [Niet storen graag | Vogelbescherming](#)

# Bijlage 1 Wet- en regelgeving: Omgevingswet

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

De Omgevingswet (Ow) is op 1 januari 2024 in werking getreden. Onder de Ow vallen de Omgevingswet zelf, het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Omgevingsbesluit (Ob) en de Omgevingsregeling (Or). De bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden is opgenomen in de Ow, het Bal en het Bkl. Met de in werking treding van de Ow is de Wet natuurbescherming vervallen.

## 1.1 Bevoegd gezag

De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen in het kader van de Ow. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk in de vorm van de minister voor Natuur en Stikstof (N&S) bevoegd gezag. Dit is uitgewerkt in artikel 4.12 van het Ob en betreffen handelingen en projecten voor het aanleggen, uitbreiden, inrichten, wijzigen, gebruiken, beheren of onderhouden van:

- i. een autoweg, autosnelweg, vaarweg, hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, voor zover deze weg wordt beheerd door het Rijk en voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met het vervoer en transport via deze weg of de inpassing in de fysieke leefomgeving;
- ii. een primaire waterkering in beheer bij het Rijk en doorgangen in deze waterkeringen, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met de waterveiligheid of de inpassing in de fysieke leefomgeving;
- iii. een militair terrein en een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met militaire doeleinden of de inpassing in de fysieke leefomgeving;
- iv. een militaire luchthaven;
- v. de luchthaven Schiphol of een overige burgerluchthaven van nationale betekenis, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met het vervoer en transport via deze luchthaven of met de inpassing in de fysieke leefomgeving;
- vi. het gastransportnet, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder n, van de Gaswet, en de daarmee verbonden gasdrukregelstations en gasdrukmeetstations, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met het gastransport; en
- vii. een hoogspanningsverbinding met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met de elektriciteitsvoorziening.

Bovenstaande geldt voor het indienen van enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een 'Natura 2000-activiteit' en/of een 'flora- en fauna-activiteit'. Als één van beide activiteiten worden aangevraagd gelijktijdig met een andere type activiteit, zoals een bouwactiviteit, is dan veelal de gemeente het bevoegd gezag. De gemeente is dan verplicht om een verzoek tot advies en instemming te vragen aan de Gedeputeerde Staten (GS) of het ministerie voor N&S (art. 4.25, resp. art. 4.12 en 4.13 Ob). GS of de minister voor N&S wordt dan het adviesorgaan.

## 1.2 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de Ow bestaat uit een beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen. Hieronder zijn per gebiedscategorie de regels beknopt toegelicht.

### 1.2.1 Natura 2000

De bescherming van Natura 2000-gebieden is vastgelegd in de Ow, het Bkl en Bal. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de

instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en -soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor een *'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'* geldt een vergunningplicht (artikel 5.1, lid 1 Ow).

#### *Voortoets en passende beoordeling*

Bij plannen in, of in de nabijheid van (externe werking), een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. De regels waar een passende beoordeling aan moet voldoen staan in artikel 16.53c Ow en artikel 8.74b Bkl. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten ondanks mitigerende maatregelen niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de 'ADC-criteria' (artikel 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn; en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

#### *Specifieke zorgplicht*

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval (activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd of activiteiten die wel een gevolg maar geen significant gevolg hebben), is er mogelijk nog wel sprake van een *'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied'*. Dit soort activiteiten vallen onder de specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (artikel 11.6 Bal). Bij projecten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied kunnen hebben, moeten nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen, beperken of ongedaan gemaakt te worden (artikel 11.6, 1e lid Bal). Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (artikel 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (artikel 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord.

#### *Algemene zorgplicht*

Binnen de kaders van de Ow is ook de algemene zorgplicht van toepassing (afdeling 1.3 Ow). De algemene zorgplicht houdt onder andere in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

#### *Stikstofdepositie*

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de

instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Per 2 november 2022 is middels uitspraak van de Raad van State de partiele bouwvrijstelling, die sinds 1 juli 2021 bestond, komen te vervallen. Met het vervallen van de bouwvrijstelling dienen de effecten van stikstof tijdens de realisatiefase van projecten weer inzichtelijk gemaakt te worden middels eens projectspecifieke AERIUS-berekening. Ook voor de gebruiksfase dient bepaald te worden of aanvullende stikstofemissie en -depositie te verwachten is. Als dit het geval is dient ook voor deze fase een projectspecifieke AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Wanneer depositie niet uitgesloten kan worden is aanvullende toetsing (voortoets, passende beoordeling, ADC-toets) benodigd en dient gekeken te worden of de depositie middels mitigerende maatregelen of interne/externe saldering weggenomen kan worden. Bij een ADC-toets dient aangetoond te worden dat er geen Alternatief is met minder schadelijke effecten voor Natura 2000-gebieden, er een Dwingende reden van groot openbaar belang is en dat er Compenserende maatregelen worden getroffen voor Natura 2000-gebieden.

### 1.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De aanwijzing van het NNN is geregeld in de Omgevingsverordening, conform artikel 2.44, lid 4 Ow en artikel 7.6, 1e lid Bkl. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In tegenstelling tot het voormalige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) ontbreekt een definitie van de wezenlijke kenmerken en waarden in de Ow.

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies: *“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”* De Rijkslijn zoals verwoord in de Ow is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

#### *‘Ja, mits’-principe*

In tegenstelling tot het Barro geldt onder de Ow geen strikt ‘nee, tenzij’-principe meer, maar een ‘ja, mits’-principe. Er is geen noodzaak meer om een groot openbaar belang aan te tonen of reële alternatieven af te wegen om de NNN te mogen aantasten. Daarentegen dient er in plaats van bij een significante aantasting, nu bij nadelige gevolgen te worden gecompenseerd.

De daadwerkelijke afzwakking van de bescherming van de NNN hangt echter af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooralsnog) beleidsneutraal en komen overeen met het beschermingsregime conform het Barro (‘nee, tenzij’-principe aan de hand van zogenaamde ADC-criteria), een ander deel heeft echter de regels geconformeerd aan de regels in de Ow.

### 1.2.3 Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria (‘nee, tenzij’-principe) en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000.

### 1.3 Soortenbescherming

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij artikel 1.1 Ow een 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. De Ow maakt onderscheid tussen de bescherming van:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal);
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal);
3. 'Andere soorten' (artikel 11.54 e.v. Bal).

#### 1.3.1 Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal)

De verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn zijn vastgelegd in artikel 11.37 Bal:

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
  - a. *het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;*
  - b. *het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;*
  - c. *het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of*
  - d. *het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.*
2. *Het verbod geldt niet, als:*
  - a. *het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of*
  - b. *de activiteit uitvoering geeft aan:*
    - i. *een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
    - ii. *een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*
3. *Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.*

Onder de Ow geldt dat het voor vogels zoals opgenomen in artikel 11.37 Bal mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Bij het aanvragen van een vergunning mogen de jongste gegevens van het natuurwaardenonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar.

#### 1.3.2 Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal:

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
  - a. *het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;*
  - b. *het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;*

- c. *het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;*
  - d. *het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en*
  - e. *het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.*
2. *Het verbod geldt niet als:*
- a. *het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
  - b. *de activiteit uitvoering geeft aan:*
    - i. *een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
    - ii. *een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*
3. *Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.*

Onder de Ow geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Bij het aanvragen van een vergunning mogen de jongste gegevens van het natuurwaardenonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar.

### 1.3.3 Andere soorten (artikel 11.54 e.v. Bal)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal:

- a. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
  - a. *het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;*
  - b. *het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en*
  - c. *het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.*
- b. *Het verbod geldt niet als:*
  - a. *het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;*

- b. *het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of*
- c. *de activiteit deel uitmaakt van:*
  - i. *een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
  - ii. *een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*

Onder de Ow geldt dat het voor deze categorie soorten zoals opgenomen in artikel 11.54 Bal, mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Bij het aanvragen van een vergunning mogen de jongste gegevens van het natuurwaardenonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar.

#### 1.3.4 Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie voor N&S hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten zoogdieren en soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 Ow). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. Deze zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij er een specifieke zorgplicht is vastgelegd voor een bepaalde activiteit in de Ow (artikel 1.8 Ow).

#### 1.3.5 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht gericht op flora- en fauna-activiteiten wordt genoemd in artikel 11.27 Bal en heeft een meer specifieke reikwijdte dan de algemene zorgplicht uit afdeling 1.3 Ow. Het eerste lid van artikel 11.27 Bal legt een vergelijkbare zorgplicht op als de algemene zorgplicht, waarbij degene die een flora- en fauna-activiteit uitvoert en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de activiteit schadelijke gevolgen kan hebben, verplicht is:

- a. *alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;*
- b. *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en*
- c. *als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.*

In het tweede lid van artikel 11.27 Bal wordt de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt. Hierin staat dat deze plicht 'in ieder geval' inhoudt dat men moet nagaan of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van specifieke soorten en hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats. Hierbij wordt verwezen naar:

- i. van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
- ii. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- iii. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX (de nationaal beschermde soorten) of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3° Ow.

De zorgplicht is van toepassing op alle in het wild levende soorten, ongeacht vrijstelling, gedragscode of vergunning. Bovendien geldt de zorgplicht niet alleen voor de dieren en planten zelf, maar ook voor hun directe leefomgeving, waaronder foerageergebieden, rust- en verblijfplaatsen, en broedplaatsen voor jongen.

#### 1.4 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in afdeling 11.3 van het Bal. Binnen het Bal worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (artikel 11.111 lid 2 Bal). Conform artikel 11.126 is het verboden houtopstanden te kappen zonder hier vooraf een melding van te maken aan het bevoegd gezag indien wordt voldaan aan de volgende twee punten:

- de houtopstanden buiten de in het omgevingsplan aangewezen 'bebouwingscontour houtkap', bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De begrenzing van de bebouwingscontour houtkap komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwingscontour houtkap heeft vastgesteld, is het Bal overal van toepassing in die betreffende gemeente;
- de houtopstanden waarin bomen of struiken worden gekapt maken onderdeel uit van een grotere oppervlakte grond dan 10 are (1000 m<sup>2</sup>), of van een rijbeplanting die 20 of meer bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De meldplicht geldt niet voor:

- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- d. houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- e. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- f. kweekgoed;
- g. uit populieren of wilgen bestaande:
  - a. wegbeplantingen;
  - b. beplantingen langs waterwegen; en
  - c. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- h. het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- i. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
  - a. ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
  - b. bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 m; en
  - c. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het Bal stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij het bevoegd gezag is, veelal de provincie. De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (artikel 11.129 lid 1 Bal), door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand. Wanneer dat

niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie vergunning verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies vergunning of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Ook kan de bescherming van een houtopstand zijn opgenomen in de planregels bij een bestemmingsplan. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd naar de bepalingen in de APV en naar de planregels in het bestemmingsplan te worden gekeken. In verband met de bepalingen uit de APV en/of het bestemmingsplan kan volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

#### 1.4.1 Specifieke zorgplicht

Sinds 1 januari 2024 geldt een specifieke zorgplicht voor onder de Ow beschermde houtopstanden. De wetgeving rondom de specifieke zorgplicht is opgenomen in artikel 11.116 van het Bal. Deze stelt dat als vellings- en herbeplantingsactiviteiten nadelige gevolgen hebben voor natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal en het beschermen van landschappelijke waarden, degene die deze verricht verplicht is om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten.

# Colofon

OPDRACHTGEVER	Provincie Noord-Brabant
UITGAVE	Movares Nederland B.V.  Daalseplein 100 Postbus 2855 3500 GW Utrecht
TELEFOON	+31 (0)30 - 265 5555
PROJECTNUMMER	M0005172
KENMERK	B85-ABR-HS-RAP-24006135

© 2024, Movares Nederland B.V.

*Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.*

 **Movares** samen werkt het